BİRLİK DERGİSİ

Sayı: 225 • Temmuz-Ağustos-Eylül 2019

Yayın Sahibi
TESUD Genel Merkezi Adına İmtiyaz Sahibi, Başyazar ve Genel Yayın Yönetmeni
Namık Kemal ÇALIŞKAN
(E. Tuğgeneral)
Tel: (0312) 418 20 54 / 119

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Hüsnü ŞİMŞEK (E. Albay)
Tel: (0312) 418 20 54 / 118

Basın Yayın Başkanı ve Dergi Müdürü
Ömer UÇAR (E. Albay)
Tel: (0312) 418 20 54 / 121

Dergi Sorumlusu ve Görsel Tasarım
Fevziye ACIÖZ
Tel: (0312) 418 20 54 / 124
tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi
Türkiye Emekli Subaylar Derneği
Selanik Cad. No: 34/6 06650 Kızılay / ANKARA
Web: www.tesud.org.tr
Belgegeçer (Faks): (0312) 418 08 64
E-posta: tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi Tel
(0312) 418 20 54

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Basımcı
Sistem Ofset Bas. Yay. San. ve Tic. Ltd.Şti.
İvedik OSB. Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi
1377. Sok. No:32/34 Yenimahalle/ANKARA
Tel:(0312) 229 18 81
Belgegeçer (Faks): (0312) 229 63 97

Basım Tarihi (Gün / Ay/ Yıl) Yeri
• ANKARA

Dergimizde yayınlanan yazılar yazı sahibinin düşüncesini yansıtır, TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ'ni hiçbir suretle bağlamaz.

3 ayda bir yayınlanır. Gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın iade edilmez.

Gönderilen yazılarda uygun görülmeyen cümle ve paragrafların çıkarılması, düzeltme ve kısaltmaların yapılması yazarca kabul edilmiş sayılır.

Yazılar için telif hakkı ödenmez.Para ile satılmaz. Aidatını ödeyen üyelerimize parasız gönderilir.

"Reklam sayfalarının içeriği konusunda bütün sorumluluk reklam verene aittir."

ISSN: 1302-5058

TesudMerkez @TesudMerkez

SEN BEN YOK, BİZ VARIZ.

BİRİMİZ HEPİMİZ, HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN

İçindekiler

2 **Başyazı**
E. Tuğgeneral Namık Kemal ÇALIŞKAN

3 **Bir Dostun Ayrılığı**
E. Alb. Yusuf YAPRAK

4 **Sayın Hüseyin KIVRIKOĞLU'nun Mektubu**

6 **Söyleşi**
TESUD Basın Yayın Başkanlığı

16 **TESUD'dan Haberler**

24 **Ulusal Kurtuluş Savaşında Kuva-yi Milliye...**
E. Kur. Alb.Ali MARALCAN

30 **Yüzüncü Yıl Dönümünde Sivas Kongresi**
E. Alb. Dr. Cengiz TATAR

33 **Karikatür**
Em. P. Alb. Mehmet Saim BİLGE

34 **Trakya Bölgesinde Yapılan Petrol/Doğalgaz...**
E. Kr. Plt. Kur. Alb. Bahattin ADIGÜZEL

42 **TSK Dayanışma Vakfı**
Em. Alb. M. Ersin SARISÖZEN

46 **TSK Elele Vakfı**

50 **Aşırı Terleme**
Prof. Dr. Onur GENÇ

52 **Aramızdan Ayrılanlar**

Namık Kemal ÇALIŞKAN
E. Tuğgeneral
TESUD Genel Başkanı

Değerli *"BİRLİK"* okurları;

Her gününüzün bir öncekinden daha güzel olması dileğiyle hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Cumhuriyet tarihimizin bir çok önemli olayının yaşandığı üç aylık dönemi geride bıraktık. Erzurum Kongresi (23 Temmuz 1919), Sivas Kongresi (04 Eylül1919), Sakarya Meydan Muharebesi (13 Eylül 1920), Başkomutanlık Meydan Muharebesi (26-30 Ağustos 1922), İzmir'in Kurtuluşu (09 Eylül1922) ve Yunan askerlerinin vatan topraklarından atılması gibi Kurtuluş Savaşımızın önemli başarıları bu dönemde yaşanmıştır.

Kurtuluş Savaşımızın başlangıcında önemli kararların alındığı Erzurum ve Sivas Kongre'lerinin100'üncü yıldönümlerini yaşadık. Mondros Mütarekesi'nin sonucu olarak, yaşadığımız bu günlere göre tarifi imkansız zor koşulların olduğu dönemde, manda yönetimi önerilerinin kesin olarak reddedilmiş olması, mütarekenin imzalandığı sırada Osmanlı toprağı olan tüm vatanın düşman işgalinden kurtarılması için "Ya İstiklal! Ya Ölüm!" parolasıyla mücadeleye karar verilmesi, bu günden bakıldığında büyüklüğü çok daha iyi anlaşılan cesur kararlardır.

26-30 Ağustos 1922 Zaferi ile 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'i işgal eden ve 22 Ağustos 1921 tarihinde, yaklaşık 2.5 yıl sonra Polatlı batısında durdurulan Yunan ordusunun kesin olarak yenildiği gündür. Yunan ordusu bu yenilgiden sonra, iki buçuk yılda işgal edebildiği toprakları 16 Eylül günü, yani 16 gün içerisinde terk etmiştir. Bu olay gerçek anlamda bir zafer ve bir askerlik sanatı örneğidir. Cumhuriyetimiz ve onun bütün değerlerine karşı son yıllarda uygulanan psikolojik savaş taktikleri milletin genelini ilgilendirmediği iddiası ile 30 Ağustos Zafer'ine de yöneldi. Halbuki bu zafer; yurdumuzu işgal eden düşmanın kesin olarak yenildiğinin kanıtı olarak Lozan'da yapılan barış müzakerelerinin en önemli dayanağı olmuştur. O Lozan Antlaşması ki Türk Milletinin özgürlük ve bağımsızlığını bütün dünyaya kabul ettiren, Sevr antlaşması ile Türklerin Anadolu'dan atılması projesinin yırtılıp atılmasını sağlamıştır. Lozan Antlaşmasını küçümseme pervasızlığını gösterenlerin Sevr Antlaşmasının öngördüğü haritaya iyi bakmalarını tavsiye ederim.

Bu döneme rast gelen yakın tarihimizin en önemli olaylarından biri de 20 Temmuz 1974 tarihindeki Kıbrıs Barış Harekatı'dır. Bu savaş ile Türk Silahlı Kuvvetleri yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan hem Kıbrıs Türklerinin hürriyetini, hem de Türkiye Cumhuriyeti'ni Akdeniz'den soyutlamaya çalışan projelerin yırtılıp atılmasını sağlamıştır. Kıbrıs'ta barışın sağlanması, ateşkes halinin sona erdirilmesi elbette önemlidir. Ancak çözüm ne olursa olsun Kıbrıs Türklerinin yaşamını ve Türkiye Cumhuriyetinin Akdeniz'deki hak ve menfaatlerini fiili ve etkin güvence altına almalıdır. Bunu sağlayamayan çözüm önerileri 1974 Mutlu Barış Harekatı ile elde edilen kazanımların heba edilmesi anlamına gelecektir.

FETÖ'cü hainlerin ülkemizi kaosa sürükleme amacı ile 15 Temmuz 2016'da başlattıkları menfur darbe girişimi de hiç birimizin unutmaması gereken tarihimizin en acı olaylarının başında gelmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin demokrasiye inanan çoğunluğunu oluşturan, Cumhuriyetin temel değerleri ile Atatürk İlke ve Devrimlerine sonuna kadar sadakatle bağlı mensupları ile birlikte tüm diğer güvenlik kuvvetlerimiz ve fedakar yurttaşlarımızın karşı koyması ve bu uğurda canını,kanını ortaya koyarak müca-

dele etmesi ile bu hain darbe girişimi önlenmiştir. Bu maksada yönelik mücadelede yaşamını yitiren şehitlerimize rahmet, gazilerimize minnet ve şükranlarımızı sunuyorum.

TESUD, Azerbaycanlı meslektaşlarımızla 2017 yılında başlayan ilişkilerini samimi ve kardeşlik hukuku çerçevesinde, "İki devlet bir millet" anlayışı ile sürdürmektedir. Eylül ayı içinde ; 15 Eylül 1918 tarihindeki Nuri Paşa (Killigil) Komutasındaki Türk Kafkas İslam Ordusu'nun Bakü'yü kurtarışının 101'inci Yıldönümü törenlerine TESUD,TEMAD, Muharip Gaziler Derneği, Harp Malulü Gaziler Şehit Dul Ve Yetimler Derneği mensupları ile birlikte Heyet Başkanı olarak katılmanın, Azeri kardeşlerimizin sevinç ve coşkusunu paylaşmanın haz, onur ve gururunu hep birlikte paylaştık.

19 Eylül 2019 günü tüm asker kökenli derneklerimizle birlikte Gaziler Günü'nü kutladık. Bu vesileyle tüm şehitlerimize ve ebediyete intikal etmiş gazilerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Gazilerimize sağlıklı ve huzurlu bir ömür diliyorum.

Sözlerime son verirken yaklaşan 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımızın hepimize kutlu olmasını ve nice bayramlarda birlikte olmamızı diliyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Bir Dostun Ayrılığı

Yusuf YAPRAK*

Hep beraber çıktığımız bu yolda;
İlkbahar derken yaz geçti.
Artık sonbaharda olsak da,
Hep ilkbahardı gülen yüzün.

Bir sabah rüzgar eserken gönlünde,
Bir yaz günü dalgalar aldı seni.
Uzun bir yolculuğa götürdü.
Yaz yağmurunda ıslandın sanki.

Arkanda boynu bükük çiçekler,
Mahzun bir kavak ağacı gibi dostlar,
Uçan sessiz kuşlar,
Güzel hatıralar kaldı.

Artık o cennet kıyılar yok.
Denizden, tabiattan zevk almak yok.
Dalgalar denizi okşamıyor artık.
Sahile koşmak yok artık.

E. Alb.
TESUD Çankaya Şube Üyesi

23'üncü Genelkurmay Başkanımız Sayın Hüseyin KIVRIKOĞLU'nun Mektubu

Türkiye Emekli Subaylar Derneği'nin Sayın Başkanı ve Yöneticileri;

Sizleri böylesine ulvi bir görevi üstlendiğiniz ve görevi yerine getirmek üzere ortaya koyduğunuz çabadan dolayı tebrik ediyorum. Gayretlerinizin başarıya ulaşmasını temenni ederim.

Derneğin yayın organı Birlik Dergisinin Temmuz 2019 sayısında yaptığımız mülakata yer verdiğiniz için çok mutlu oldum. Bu vesileyle 53 yıl geçirdiğim ve büyük bir onur duyduğum meslek hayatımı yeniden hatırlamak ve anılarımı paylaşmak imkanı buldum. Sizlere çok teşekkür ediyorum.

Dergide yayınlanan söyleşide bazı hususların düzeltilmesine ihtiyaç olduğunu gördüm. Kimsenin hakkını yememek ve doğru isimleri ifade etmek adına aşağıda belirttiğim hususları yeniden okurlara ulaştırılmasını rica ediyorum.

1. Derginin 6'ncı sayfasındaki **"İlk görev yeriniz?"** sorusuna verilen cevaptaki ilk paragraf: **" İzmir Bornova'daki eğitim Alayı ilk görev yerimdir. Burada iki yıl kaldıktan sonra Çorlu'daki Roket Taburuna atandım. Bu birlik 40 km. menzilli nükleer kabiliyete sahip roketler atabiliyordu. 1959 yılında yabancı dil sınavını kazandım ve ABD'de Hava Savunma Füze kursuna gönderildim. Kurs dönüşünde İstanbul'daki Nike Hercules Hava Savunma Füze birliğine atandım."** şeklinde;

2. Kara Kuvvetleri Komutanı ve Genelkurmay Başkanlığım döneminde yapılan hizmetlerin anlatıldığı bölümün ilk paragrafının son cümlesi **" Ben tasarruf edilen paraların Savunma Sanayi Müsteşarlığına aktarılmasını sağladım. Böylece projelere hız kazandırdık."** şeklinde;

3. Ankara'da yapılan TSK Rehabilitasyon Merkezinin inşası ile sonuçlanan bir kampanyadan söz edilmiş ve kampanyayı gerçekleştiren kurumlardan birinin de Milliyet Gazetesi olduğu ifade edilmişti. Ancak geçmiş kayıtlardan, gazetenin ***"Milliyet"*** değil **"Hürriyet Gazetesi"** şeklinde yeniden düzenlenmesini diler, çalışmalarınızda başarılar diler gözlerinizden öperim.

E. Org. Hüseyin KIVRIKOĞLU

Kıvrıkoğlu sessizliğini bozdu: ABD Sevr'i uygulamaya çalışıyor

Eski Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu sessizliğini bozdu: ABD'nin bu bölgede bir Kürt devleti kurma arzu
Antlaşma dır.

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

1989'da Kara Harp Okulu'ndan yeni mezun genç bir teğmen. 1994'de iç güvenlik harekatı görevi icra ederken yaralanıp, iki yıllık bir tedavi sürecinin ardından 1996 da gazi ve malülen emekli genç üsteğmen. 2000'de İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu hukukçu ve avukat. 2009'da adına Ergenekon denilen kumpas ile Silivri zindanında. Özetle kısacık ömre sığmış büyük yaşanmışlıklar.

Kendisi ile Balgat'daki işyerinde bir araya geldik ve bu büyük yaşanmışlıkları konuştuk

Sayın Serdar ÖZTÜRK, öncelikle söyleşi yapma önerimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Söyleşimizin okurlarımız açısından ilgi çekici olacağına inanıyorum. Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz? Serdar ÖZTÜRK kimdir?

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Aslen Mersinliyim. Ancak astsubay olan babamın görevi nedeni ile 1968'de Tekirdağ'da dünyaya gelmişim. Annem ev hanımı. Babam, 1250'li yıllarda Orta Asya'dan göç ile gelen ve Toroslara yerleşen Varsak Türkmenlerinin Gökçebel boyundan bir aileden geliyor. Annemin baba tarafı da aynı. Anne tarafı ise Yugoslavya'da Osmanlı subayı iken Balkanları kaybetmemiz sonrasında İstanbul'a dönen bir aileden. Anne tarafındaki akrabalarımızdan emekli general Ragıp Turgay, üsteğmen iken İstanbul'da işgal döneminde yer altı teşkilatı kurarak Anadolu'ya silah sevk eden bir subay. Daha sonra milli mücadeleye katılmış, Cumhuriyet döneminde de tümgeneralliğe kadar yükselmiş.

Çocukluk dönemim çok kolay değildi tabi ama güzeldi diyebilirim. İlkokulu babamın tayinleri nedeni ile üç ayrı şehirde okudum. Tekirdağ'da Atatürk İlkokulu'nda başladım, Mersin'de Kayatepe İlkokulu'nda devam ettim ve Gaziantep Mehmetçik İlkokulu'nda tamamladım. Ortaokulu tümü ile Gaziantep'te, 100'ncü Yıl Ortaokulu'nda okudum.

Çocukluk döneminde aklımda kalan en önemli olay, evimiz Tekirdağ'da iken, 1974 Kıbrıs Barış Harekatı sırasında akşamları karartma yapmamızdı. Annem geceleri valilik emri gereği pencereleri battaniye ile kapatır, evde ışık yakılmazdı. Devam eden yıllar ise sağ sol kavgası ve yokluk yılları idi. Gaz yağı, ekmek ve sana yağı için kuyruk olan yıllar. Gençlerin siyasi görüşleri nedeni ile birbirlerinin canlarına kıydığı yıllar. O dönemde kışlada tel örgü kenarında beni bekleyen babama sefer tası ile yemek götürürdüm. Zor ama yine de güzel yıllardı.

Ö.U: *Asker olma fikrini nasıl edindiniz? Veya bir tavsiye üzerine mi askeri okula girmeye karar verdiniz? Askeri lise sınavına girdiniz mi?*

E. Ütğm. Av.Serdar ÖZTÜRK: Ben kendimi bildim bileli babamla beraber kışlalarda idim. Sürekli askerin içinde idim. 1975'den 1983'e kadar. Çoğu asker çocuğu da o dönemde öyleydi. Bu bizim için adeta hayat tarzıydı. Sürekli savaşçılık oynardık. Askeri liseye başvurdum ama sınavına giremedim. Bunun komik bir hikayesi vardır. Gaziantep'te ilkokul son sınıfta, babamın batarya komutanının kızı ile yan yana oturuyorduk. O'na aşıktım. Çocukluk aşkı derler ya. Öyle bir şey. Funda *"ben Anadolu Lisesi sınavlarına girmeyeceğim"* deyince, O'nunla aynı okula gitmek için ben de sınavlara girmedim. O dönemde sınav ilkokuldan sonra yapılıyordu. Anadolu liseleri ortaokuldan itibaren öğrenci alıyordu. 1983'de Kuleli Askeri Lisesi'ne başvurduğumda, benden Anadolu Lisesi sınavına giriş belgesi istediler. İlk defa o sene uygulanıyormuş. Ben de Anadolu Lisesi sınavlarına girmediğim için askeri liseye gidemedim. Hala Funda'ya çatarım *"senin yüzünden askeri liseye gidemedim"* diye, güleriz birlikte.

Ö.U: *Lise öğreniminiz den söz edelim biraz. Nerede okudunuz? Paylaşabileceğiniz anılarınız var mı?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Lise öğrenimine 1983'de Gaziantep Lisesi'nde başladım. Ancak babamın emekli olmaya karar vermesi nedeni ile Mersin'e, memleketimize taşındık. Burada Tevfik Sırrı Gür Lisesi'ne girdim. Tevfik Sırrı Gür Lisesi Mersin'in lise düzeyindeki en köklü okulu ve o dönem de en iyi okuluydu. Hem eğitim kalitesi bakımından hem de olanakları bakımından. Fizik ve kimya Laboratuvarları, müzik dershanesindeki piyanosuna kadar her yönü ile modern bir okuldu. Tarihi bir taş bina ayrı bir güzellikti.

Mersin kendi memleketimizdi. Yazları dedemin üzüm bağlarında çalışmak için köye giderdik. Bazen de Toroslara kışlık ağaç dallarını toplamaya giderdik. O yüzden o bölgeyi avucumun içi gibi bilirim.

1909-1910 ders ılı başında şimdiki Kayatepe İlk okulunun bulunduğu yerdeki o zamanki adıyla rüştiyenin idadiye çevrilmesi ile kuruldu. 01 Kasım 1919'da şehri işgal eden Fransızların zoru ile kapatıldı. 1922'den 1945 yılına kadar çeşitli yer ve adlarda eğitimine devam eden okul, 1945-1946 ders yılı başında Tevfik Sırrı Gür tarafından yaptırılan ve bu gün hala varlığını sürdüren taş binaya Lise olarak taşınmıştır.

Ö.U: *1985'de Kara Harp Okulu'ndasınız? Okula giriş sürecini, okulda yaşadığınız ve bu gün için anlamlı olaylar var mı?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Ben aslında ilkokuldan bu yana pilot olmak istiyordum. O yüzden önce Hava Harp Okulu'na gittim. Yazılı sınavdan, ağır spor testinden ve mülakattan geçtim. Ancak burnumda deviasyon çıktığı ve bu pilotaja engel olduğu için sağlıktan elendim. Sonra, Kara Harp Okuluna geldim. Burada tüm sınavları testleri ve mülakatı geçerek okula kabul edildim. Bugünden bakıldığında anlam verilecek çok olay var aslında, ancak en önemlisi 1986'daki okula sızmış FETÖ mensuplarına ilişkin soruşturma idi. O dönemde komuta kademesi irticai faaliyetlere karşı duyarlı idi. Okul komutanımız muhteşem bir askeri liderdi. Doğu Aktulga. Nur içinde yatsın. Bizim devremizden o dönem 40'a yakın öğrenci Fetullahçı olduğu için atıldı. Acıdır ki buna rağmen 15 Temmuz darbe girişiminin en kritik adamları bizim devremizden çıktı. Bu üzücü ve kabul edilmesi güç bir duygu.

Ö.U: *30 Ağustos 1989, teğmen rütbesini takmış, çiçeği burnunda bir piyade subayı olarak mezun oldunuz. Neler hissettiniz? Ailen ile birlikte nasıl bir duygu paylaşımı oldu? Mesela tüm aileniz törene gelebilmiş miydi?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: 30 Ağustos 1989'da yeni mezun olduğumda, her teğmen gibi kendine güvenen, dünyayı değiştirebilecek gücü kendinde gören idealist bir subaydım. Ailem de çok mutlu idi. Özellikle babam. Ailemin tamamı törene geldi. Ancak onlar-

la törende görüşemedim. Çünkü biz 14 teğmen 30 Ağustos'ta paraşütle gösteri atlayışı yapacak ekipteydik ve tören başladığında biz de Etimesgut havaalanından atlayış için havalanmıştık. Onlar aşağıda çok heyecanlanmışlar "ya bir şey olursa" diye. Ama hepimiz sorunsuz bir şekilde atlayışı yaptık ve Cumhurbaşkanımızı selamlayarak alandan ayrıldık. Burada önemli bir olayı tarihi bakımdan anlatmak isterim. O dönem gösteri atlayışı, töreni izleyen Cumhurbaşkanı ve protokolün 15 metre kadar önündeki dar ama uzun bir çim alana yapılıyordu. Birkaç yıl önce Mısır Cumhurbaşkanı Enver Sedat'a askeri tören esnasında suikast yapılmıştı. Bundan esinlenerek sanırım, Cumhurbaşkanlığı korumaları paraşütçülerin, töreni protokolden izleyen Cumhurbaşkanı'nın hemen önüne değil, 250 metre kadar ötede bulunan tepenin arkasındaki düzlüğe yapılmasını istemişler. Biz silahsız atlayış yapıyorduk ve bu aşağılayıcı isteği kabul etmedik. Cumhurbaşkanı, bu ordunun subaylarına güvenmiyorsa atlayış yapmayacağımızı belirttik. Bu olaydan, tahmin ederim ki Cumhurbaşkanı'nın haberi yoktur. Korumaların işgüzarlığı olan bir olaydı. Ancak biz, o orduyu ve subayları aşağılayıcı isteğe karşı 14 paraşütçü teğmen direndik ve bu isteği kabul etmedik. Aksi halde atlamayacağımızı net olarak ifade ettik. Neticede bizim dediğimiz oldu ve atlayış, önceki yıllarda yapıldığı gibi Cumhurbaşkanımızın ve protokolün önündeki sahaya yapıldı ve çok güzel bir tören oldu.

Ö.U: *İlk maaşını ne yaptınız?*

E. Ütğm. Av.Serdar ÖZTÜRK: Söz verdiğim gibi anneme verdim.

Ö.U: *Şimdi avukatlık yapıyorsunuz? Hukuk eğitimi nasıl aklınıza geldi? Örneğin Harbiye'de öğrenciyken yada meslek hayatının ilk yıllarında hukukçu olma fikri var mıydı?*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Ben Harp Okuluna severek ve isteyerek girdim. O tarihte Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi uluslararası ilişkiler bölümünü Türkiye'de ilk 1000'e girerek kazanmıştım. Ama idealim subay olmaktı. Mesleğimi severek yaptım. Subaylık ve daha geniş anlamda askerlik bir ruh işidir. Sevmeden yapılması mümkün değildir. Ancak Harp Okulundan sonra bir üniversiteyi daha okumak istiyordum. 1992'de üniversite sınavına girdim ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandım.

Ö.U: *Yeniden askerliğe dönelim. Sınıf eğitimini müteakip Haziran 1990'da ilk görev yerine atandınız yer neresiydi? İlk görev yeri biz askerler için önemlidir. Çalışma ortamı nasıldı?*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Sınıf okulundan sonra, kurada devre arkadaşım Nevzat GÖKSU ile birlikte İpsala'daki 12'nci Hudut Taburu'nu çektik. İlk atandığın yerde bir devre arkadaşının olması gerçekten büyük bir şanstır. Tabur, Yunanistan hududunda kritik bir birlikti. Bizim görev yaptığımız yer ise Meriç nehrinin Yunanistan tarafında olmasına karşın, bizde kalmış Ferre Kupürü diye adlandırılan kritik bir bölge idi. Üç sene önce Yunanlılarla çıkan bir çatışmada Hakan TÜRKYILMAZ teğmenimizin şehit edildiği yerdi. Hala gerginlik devam ediyordu. Bu şartlarda 24 saat esasına göre hudutta görev yapıyorduk. Çok yorucu bir çalışma ortamı vardı diyebilirim.

Ö.U: *Sizinle 1994 yılı ilkbaharında Silopi'de karşılaşmıştık. Çalışkan köyünde seçim güvenliği görevini birlikte yapmıştık. İlk görev yerinizden sonra Silopi'ye doğru gidişinizi anlatabilir misiniz? O yıllar biliyorsunuz iç güvenlik harekatının en sert geçtiği yıllardı.*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Evet hatırlıyorum. Zor yıllardı. Ama yiğit subaylarla birlikte görev yaptığımız ve güzel dostluklar edindiğimiz yıllardı. İpsala'da görev yaparken Güneydoğu'da şartlar ağırlaşmıştı. O dönemde gönüllü olarak güneydoğuya gitmek için dilekçeler vermiştim. 1993 genel atamalarında, benden bir yıl kıdemli 1988 mezunu bir üsteğmenle beraber tayinim Ağrı'ya çıktı.

Ben bekardım, benden bir sene kıdemli olan üsteğmen abimiz evliydi. Tugayın bir taburu geçici görevle Silopi'deydi ve birimiz Silopi'ye gidecektik. 1988'li komutanımız evli olduğu için gitmek istemiyordu. Ben zaten gönüllü idim. Gönüllü olduğumu belirtince beni seçtiler.

Bir hafta Ağrı'da kaldıktan sonra yeni gelen asteğmenlerle birlikte Silopi'ye intikal etmem emredildi. Dönemin şartları ve emirler gereği hep hava taşıtlarını kullanarak intikal yapmak zorundaydık. Bu nedenle önce helikopterle Erzurum'a, oradan askeri uçakla Ankara'ya, Ankara'dan yine askeri uçakla Diyarbakır'a, Diyarbakır'dan da askeri helikopterle önce Şırnak, sonra da Silopi'ye intikal ettik. 1993 yılının 12 Temmuz günü Silopi'deki birliğime katıldım. Bir süre sonra da Taburun, Eren bölgesinde konuşlu 3'üncü Bölüğünü devraldım.

O dönem sizin de söylediğiniz gibi terörizmle mücadelenin oldukça sert geçtiği yıllardı. Hemen hemen her gün görüntü alınmakta, sık sık temas sağlanıp silahlı çatışmalar olmaktaydı. Gergin bir ortam vardı, Siyahkaya Karakolu sürekli taciz ediliyordu. Buna karşın yaptığım görevden mutlu olduğum, zaman zaman başarılı işler yaptığımız, bölgedeki sivil vatandaşlarla iyi anılar yaşadığımız bir dönem oldu benim için. O dönemi, ülkeme hizmet etme fırsatı bulmuş bir subay olarak gururla anıyorum her zaman.

Buradaki görevim sırasında yaşadığım ilginç bir olayı anlatmak istiyorum: Bölüğümün konuşlu olduğu yer, Eren karakolu, hududu teşkil eden Hezil çayının hemen kıyısıydı. Personelimiz için karakola kerpiçten bir mescit yaptırdık ve ses yayın sistemi kurarak günde beş vakit ezan okunmasını sağlıyorduk. Bir gün Irak'ın kuzeyindeki bize yakın köyden birkaç kişi geldi ve elimi öptüler. "Komutanım Allah sizden ve Türk Ordusundan razı olsun. Namazlarımızı sayenizde vakitlice kılıyoruz. Bir emriniz olursa her zaman bekliyoruz" dediler. Teşekkür edip gönderdim. Bir yıl kadar bir zaman sonra aynı köylüler gelip, bizim karakolun kuzeyindeki dere yatağının üstündeki kayalıklarda bulunan patikadan, PKK'lıların gece uçak savar silahı geçireceklerini ihbar ettiler. Köylülere güvendiğim için durumu Tb.K.lığına bildirdim ve Tb.K.lığının da onayı ile teröristlerin geçeceği patika üzerine pusu kurduk. Hava zifiri karanlıktı. Teröristler gerçekten geldi ve çok yakından temas sağladık. Karanlık olması yanında arazinin sarp ve kayalıklardan oluşan engebelerden oluşması nedeniyle teröristleri ele geçiremedik. Fakat Cudi dağına geçişlerine engelledik.

Ö.U: *Silopi; maalesef subay olarak son görev yeriniz oldu. Buradaki göreviniz sırasında üzücü bir olay yaşadınız, ağır yaralandınız. Uzun süre tedavi gördünüz. Ve sonunda sağlık nedeniyle emekli olmak zorunda kaldınız. Bu süre içinde yaşadıklarınızı anlatabilir misiniz? Askeri üniformayı bir daha giyememek; sağlığını kaybetmiş olmak; geleceğe ilişkin hayallerin yok olması veya değişmesi; annen baban ve kardeşin. Özetle hangi duyguları yaşadınız?*

E.Üstğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Yaralandığım süreçte yaşadıklarımı anlatmak zor tabi ki. Ağır yaralandığımı fark etmiştim ve başımdan da yaralandığımı boynuma doğru akan kanın sıcaklığından fark ettiğim için kısa bir süre sonra öleceğimi düşünüyordum. Bu nedenle kelime-i şehadet getiriyordum. Bir uzman çavuş arkadaşım mevziiye atlayarak beni çıkarttı ama patlama esnasında iki gözümü de kaybettiğim için sadece sesleri duyabiliyordum. Beni önce tabur revirine götürdüler. Sol ayağımı hissetmediğim için koptuğunu zannettim. Sağ ayağım ile sol ayağıma vurarak yerinde olup olmadığını kontrol ettim. Tabur revirinden önce Silopi'ye oradan Cizre'ye sevk ettiler. Olay olduğu sırada hiç acı hissetmediysem de kısa bir süre sonra ciğerlerimi dağlıyorlarmış gibi çok ağır acılar başladı. Bir de çok susuyordum. Doktor asteğmen Turgay SAĞLAM, benim emrimde olan bir personeldi. Tüm yalvarmalarıma ve küfürlerime rağmen bana su vermiyordu. Sadece dudaklarımı hafifçe nemlendirmekle yetiniyordu. Ona yaptığım iyilikleri yüzüne vurarak su vermesi için adeta yalvarıyordum. Cizre Devlet Hastanesi'ne vardığı-

mızda doktorumuz Turgay Asteğmen ile Cizre Devlet Hastanesi Başhekimi ve İlçe Jandarma Komutanı Cemal TEMİZÖZ binbaşım tartışıyorlardı. Turgay Asteğmen Diyarbakır'a yetiştirmezsek sabaha çıkmaz diye ambulans verilmesini istiyordu, Başhekim ise güvenliği öne sürerek olumsuz cevap veriyordu. En son İlçe Jandarma Komutanının Diyarbakır'a kadar güvenli intikali sağlayacak tedbirler alacağını söylemesi üzerine, Başhekim ambulans vermeyi kabul etti ve yola çıktık. Cizre Nusaybin arasındaki Katran Karakolu civarında ambulans arızalandı, ambulansta ben dahil hiç kimse de askeri kıyafet olmadığı için bir süre Cizre İlçe Jandarma ile telsiz görüşmesi yapılması neticesinde benim üsteğmen olduğuma ve o gece yaralandığıma ikna olmuşlar. Yeni gelen ambulans ile tekrar yola çıktık ancak bir süre sonra kan kaybından dolayı kendimi kaybetmişim. İki gün sonra uyandığımda annemin ve babamın sesini duydum ve çok üzüldüm. Bir hafta sonra askeri uçak ile Diyarbakır Asker Hastanesi'nden GATA'ya sevk oldum. GATA'da yapılan ameliyat ile gözümün birini açtılar. Devam eden bir yıllık süreçte ayda bir açılan gözün içerisindeki küçük şarapnel parçalarını çıkartmak için göze iğne sokarak operasyonlar yapıldı. Bunlar çok sancılı ve zor süreçlerdi. Ama bu tip olaylarda Allah bir şekilde sabır ve dayanıklılık veriyor. Biz de sabrettik. Tedavi sırasında Tugay Komutanımız beni aradı geçmiş olsun dileklerini iletti. Ne yapmayı düşündüğümü sorduğunda, *"Eskiden nişan alırken sol gözümü kapatmakta zorlanıyordum, şimdi o zorluk kalktı. Sol gözüm hiç görmüyor. Daha rahat atış yapacağımı düşünüyorum. İyileştikten sonra geri döneceğim komutanım"* dedim. Güldü. Biraz daha sohbet ettikten sonra telefonu kapattı. Ancak o zamanki sağlık yönetmeliğine göre mecburen ayrılmam gerekiyordu. Severek yaptığım subaylık mesleğinden bu şekilde 1996'da emekli olmak zorunda kaldım. Tek üzüntüm, bölgede kalıp diğer arkadaşlarım ile tekrar göreve gidememek olmuştur. Daha sonraki süreçte 1994 Ekiminde beni Diyarbakır Asker Hastanesi'nde ameliyat eden bütün doktorları aradım,buldum ve görev yaptıkları değişik illerdeki hastanelerde bularak teşekkür ettim. Kimi Diyarbakır Asker Hastanesi'nde, kimi Derince Askeri Hastanesi'nde, kimi de İstanbul GATA'da idi. Ne sağlığımı kaybetmekten, ne de üniformayı bir daha giyememekten, ya da geleceğe ilişkin hayallerin yok olmasından hayıflanmadım. TSK'da subaylar gerektiğinde şehit olmak için yemin ederek mesleğe başlarlar ve her türlü duruma da hazırlıklıdırlar. En azından biz böyle yetiştirildik. Geçmişte yaşamak, geçmişe takılıp hayatı drama çevirmek gibi bir düşüncemiz ve tarzımız hiç olmadı. Daima ileriye bakmayı şiar edindiğimiz için, inancımız ve vatan sevgimiz gereği yaşananların olağan olduğunu kabul ederek sadece geleceğe baktık. Annem, babam ve ablam bu süreçte elbette çok üzüldüler. Benim yaralandığım gün ve saatte annemin bulunduğu koltuktan irkilerek kalktığını ve benim için dua ettiğini daha sonra öğrendim. Annelerin evlatlarını bu kadar güçlü hissettiğini bilmiyordum.

Ö.U: *Gazilik unvanı aldınız değil mi?*

E.Üstğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Evet aldım. Ve Devlet Üstün Hizmet Madalyası ile de taltif edildim.

Ö.U: *Emekli olduktan sonra hayatınızda nasıl bir değişiklik oldu? İşsiz kaldınız. Maddi durumunuzda değişiklik oldu mu?*

E. Üstğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Emekli olduktan sonra, daha önce dondurduğum Hukuk Fakültesi'ndeki eğitimime devam etmeye başladım yeniden. O yüzden meşguliyet bakımından sıkıntı çekmedim. Diğer yandan bunu söylemek üzücü ama o dönemde çok büyük maddi sıkıntılarım oldu. Bu nedenle gazilere verilen iş hakkından istifade etmek için utanarak İçişleri Bakanlığı'na başvurdum. Başvurduktan bir yıl sonra, beni bir kamu bankasının Tunalı Hilmi Şubesine yerleştirdiler. Şubeye gittiğimde ne iş yapacağımı sordum. Bana "gelen giden evrakın kaydını yapacaksın" dediler. Böylesine basit bir işi yapmayı kendime yediremediğim için yarım saat sonra şubeden ayrıldım ve bir daha da bankaya gitmedim. Bu konu ile ilgili Kuvvet Komutanlığına da herhangi bir bildirimde bulunmadım. Daha sonra 2001'de gazi olan bir astsubayımızın açtığı dava sonucu emsal maaş ödenmesine başlandıktan sonra ekonomik olarak rahatladık.

Ö.U: *Az önce konuştuğumuz gibi hukuk eğitim ve öğrenim süreci var. Bunu biraz anlatabilir misiniz? Hukuk fakültesine ne zaman nasıl girdiniz? Hukuk öğrenimi sürecinde yaşadığınız bu gün için anlamlı olan anılarınız var mı?*

E.Üstğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Az önce söylediğim gibi Hukuk Fakültesine 1992'de girdim. O dönemki ÖSS ve ÖYS sınavlarına katılarak kazandım. 1993'de Güneydoğu'ya gittiğim için oradan izin alıp gelmem zordu. Ama birlik komutanım ilk sınavlar

için izin verdi. Birinci sınıfta tek derse kaldım. Ama ertesi sene operasyonlar yoğun olduğu için sınavlara gidemedim ve aynı yıl bir operasyonda ağır yaralandım. Yaralandıktan sonra iki yıl tedavi süresince kayıt dondurdum. 1996'da tedavi sonrası kaydımı açtırdım ve 1999 Kasım'ında İstanbul Hukuk'tan mezun oldum.

Hukuk öğrenimim sırasında, 17 yaşında dağa çıkarken yakalanmış ve pişman olmuş bir genç ile tanıştım. Ona elimden geldiği kadar yardım ettim. Hem hukuksal süreçlerde hem de manevi destek olarak. Güneydoğu'da iç güvenlik harekatı devam ederken hukuk fakültesinde bir vatan evladını bu hainlerin elinden kurtarılmasına vesile olmak güzel bir duygu. O genç şimdi vatanına milletine bağlı iyi bir hukukçu ve çocuklarını Atatürkçü olarak yetiştirmeye gayret eden iyi bir aile babası. Hala görüşürüz.

Ö.U: *Şu an avukatlık yapıyorsunuz. Ne zaman başladınız?*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Şubat 2001 de stajımı tamamlamayı müteakip Ankara Barosunda yemin ederek avukatlığa başladım.

Ö.U: *2008-2009 yılları. Darbe yapacakları iddiasıyla subaylar, astsubaylar, polisler bir kısım memurlar göz altına alınıyor, tutuklanıyor. Her gün bunların haberlerini alıyoruz. Haziran 2009 ayı yine böyle bir gerekçeyle göz altına alındınız ve tutuklandınız. O günü anlatabilir misiniz? Sizi hangi gerekçeyle göz altına aldılar?*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Gözaltı gerekçesini izah etmeden önce, olayın öncesini anlatmak istiyorum. Ben 7 Ocak 2009'da göz altına alınan emekli bir albayımızın avukatlığını yapıyordum. Bu dava ile uğraşırken Fetullahçı polislerin ve savcıların soruşturma görüntüsü altında askeri casusluk yaptıklarına ilişkin somut kanıtlara ulaştım. Bunun üzerine Genelkurmay Başkanlığındaki en üst seviyede görev yapan beş komutana iki sayfalık bir dilekçe gönderdim. Dilekçemde; "Amerikalılar ile Fetullahçı polislerin, Türk ordusuna yönelik operasyon yaptığını, TSK'nın bir kül olarak hedef alındığını, durumun savaş hali kadar ciddi" olduğunu anlatmaya çalıştım. 2009 Şubat ayının sonunda, Genelkurmay İKK ve Güvenlik Daire Başkanı'na Fetullahçı polis ve savcıların faaliyetleri hakkında üç saatlik bir bilgilendirme yaptım. Bundan sonra da Mart 2009'da Ankara'da bir cumhuriyet savcısına Fetullahçı polislerin ve savcıların askeri casusluk yaptığına ilişkin 52 sayfalık dokümanı sunarak yaklaşık iki buçuk saat süreyle anlattım.

İşte bu sürecin sonunda hedef seçildim. Telefonlarımın dinlendiğini ve fiziki takibe alındığımı hissetmeye başladım. Buna ek olarak üç defa, değişik şekillerde polis ve savcılarla uğraşmamam için haber gönderdiler. Ben de haberi getirenlere, tehditlere boyun eğmeyeceğimi açık bir şekilde bildirdim. Neticede silah arkadaşlarımız pusuya düşürüldüğü için bizim korkmadan mücadele etmek dışında hareket tarzımız olamazdı. Biz de onu yaptık.

Şimdi gelelim tutuklanma gerekçesine. 4 Haziran 2009 Perşembe günü Antalya'da, sabah kahvaltısı yaparken polislerin avukatlık büromda arama yapmaya geldiklerini öğrendim. Çok güvendiğim bir avukat arkadaşıma; büroya gitmesini ve arama sırasında yasadışı belge veya materyal konulmasına engel olmak için çok dikkatli olmalarını, polislerden göz mesafesinden uzak olmamalarını söyledim. Sonra aynı akşam arama tutanağını bana faksla gönderdiler. Tutanakta büroda mermi bulunduğu belirtiliyordu. O zaman toplanan delillerin önceden yerleştirildiğini anladım. Daha sonra araştırdım. 03 Haziran 2009 gecesi büroma gizlice girerek gizlilik dereceli belgeler ve mermilerin konulduğunu ve bunu yapan polisleri tespit ettim.

Ö.U: *Nasıl tespit ettiniz? Yani görüntü mü? Başka bir iz mi?*

E.Ütğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Ceza soruşturmalarında her olayda bir ip ucu bulunur. Onu, yani ip ucu olan olguyu doğru tespit ederseniz, ipin ucunu çektiğinizde diğer kısmı da arkasından gelir. Benim avukatlık büroma yasa dışı şekilde girilmesi olayında ipin ucu apartmanın görevlisiydi. Fetullahçı polisler O'na sahte isme kayıtlı bir telefon vermişlerdi. Buradan hareket ederek HTS kayıtlarından 3 Haziran 2009 gecesi ofise girilmesi organizasyonunda yer alan polisleri ortaya çıkardık. Bu uzun bir hikayedir tabi. Bunu ortaya çıkarmak öyle kolay olmadı.

Ö.U: *Gözaltına alınma sürecine dönelim. O zaman neredeydiniz? Sanırım sizin büroda bulunduğu iddia edilen delillere göre gözaltı yapıldı? O delilleri görmüşsünüzdür mutlaka, adına Ergenekon denilen sözde örgüt ile nasıl bir irtibat kurmuşlar?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Büroda yapılan aramanın kararında terör örgütü üyesi olmakla suç-

lanıyordum. Örgüt, işte adına "Ergenekon" denilen sözde örgüt. Beni bu soruşturma ve davaya büroya gizlice girerek yerleştirdikleri gizli belgeler ve mermiler delil kılınarak dahil ettiler. Bağlantı da kendi yerleştirdikleri deliller aracılığı ile kurulmuş oldu.

Tabi terör örgütü üyeliği suçlaması hazmedemediğim, **çok ağır** bir itham idi. Bunun üzerine yaptığım ilk iş bana verilen devlet övünç madalyasını iade etmek oldu. Madalyayı, **"bir insanın hem terörist hem de devletin övüncüne mazhar olmuş bir kahraman olamayacağını"** belirten bir dilekçe ile dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah GÜL'e gönderdim. Süreç içinde yazdığım ilk dilekçe de madalyamın iadesine ilişkin dilekçedir. Kargonun Cumhurbaşkanlığına ulaştığını öğrendim. Ancak daha sonra bu konu ile ilgili olarak tarafıma hiçbir cevap verilmemiştir. Gözaltına alınma sürecine böyle gelinmiştir.

Tutuklandıktan sonraki, hiç unutamayacağım önemli olaylardan biri de şuydu. Örgütün en güçlü olduğu dönemde 7 Haziran 2009'da tutuklandım. 10 Haziran 2009'da Silivri 5 No.lu cezaevine getirildim. 12 Haziran 2009'da hücreden koğuşa alındım. O gün jandarma koğuşlarda arama yapıyordu. Cezaevi Güvenlik Tabur Komutanı benim devre arkadaşımdı. O da aramaya nezaret ediyordu. Herkesin gözü önünde geldi bana sarıldı ve "masum olduğuna inanıyorum bu günler geçecek sabırlı ol" dedi. Ben de ona sarıldım. Daha sonra örgüt mensubu savcı ve hakimler bu arkadaşımla uğraştılar. Asılsız soruşturmalar ve davalar açtılar. Ama o da hiç eğilmedi. Türk Ordusunda FETÖ'yü en iyi tanıyan subaylardan biridir. Nitekim darbe gecesi ilk tepkiyi verenlerden biri de O oldu. O gece gerçekten çok kahramanca işler yaptı. Böyle bir devre arkadaşım olduğu için gurur duyuyorum.

Ö.U: *Tutuklanma sırasında aileniz ne yaşadı? Yanlış hatırlamıyorsam göz altına alınırken "çocuklarımın gözündeki her damla yaşın hesabını soracağım diye dilekçe vermişsiniz". Eminim ki böyle bir durumda katlanılması en zor şey çocukların yaşadığı travma. Kaç yaşlarındaydı çocuklar? Neler yaşadılar?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Tutuklandığımda yanımda sadece avukatlarım vardı. Annem babam ve ailem gelmemişti. İlk ziyaretlerinde çocuklarımın üzüntüsünü gördüğüm için daha sonra verdiğim bir dilekçede **"çocuklarımın gözündeki her bir damla yaşın hesabını soracağım"** diye muhataplarımızı uyardık. O dönemde büyük oğlum 13, küçük oğlum 10 yaşındaydı ve olan biten her şeyin bilinçli olarak farkındaydılar. Onlara sadece derslerine çok çalışmalarını, yazılan çizilen hiçbir şeyi önemsememelerini, Amerikalıların ülkeye operasyon yaptığını, bu durumun geçici olduğunu söyledim ve mecburi bir durum olmadıkça da Ankara'dan Silivri'ye gelmemelerini rica ettim. O dönemde en büyük travmayı babam yaşadı. Eski bir asker olduğu için olanları kabullenemiyordu. Bunun da farkındaydım. Ben cezaevindeyken Şubat 2010'da yaşadığı üzüntü ve sıkıntılardan dolayı geçirdiği kalp krizi ve beyin kanaması sonucu hayatını kaybetti. Babamın vefat ettiğini altı ay sonra annemden öğrendim. Bana sürekli hasta olduğu ve tedavi gördüğü için gelemediği söyleniyordu. En büyük üzüntülerimden biri çok sevdiğim babama bir evlat olarak son görevimi yapamamış olmaktır.

Ö.U: *Adına "Ergenekon" denilen bu davada yargılandınız. Aynı zamanda hukukçusunuz. Davanın iddianamesini incelemişsinizdir mutlaka. Davanın adına niye "Ergenekon" demişler tespit edebildiniz mi? Davanın sonunda da zaten Ergenekon diye bir örgüt bulunmadığı açık bir biçimde ifade edildi.*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Elbette. 10 bin sayfalık iddianameyi ve 5000 klasörlük belgeleri cezaevinde inceledim. Ergenekon adı verilen soruşturma ve dava, çok profesyonelce, psikolojik harp yöntemlerini etkin bir şekilde kullanılacak şekilde planlanmıştır. Ergenekon soruşturmaları Hitler'in propaganda bakanı JOSEPH GOEBBELS'in **"yalan ne kadar büyük olursa inananlar o kadar çok olur" sözüne rahmet okutacak bir psikolojik harp operasyonudur.** Ergenekon adının kullanılmasının elbette özel ve önemli bir amacı vardır. **Ergenekon Türklüğün diriliş ve yeniden doğuş destanıdır. Bu coğrafyada Türklüğü bitirmek isteyen emperyalist ABD ile bunların ülke içinde Müslüman taklidi yapan maşalarının yürüttüğü operasyonun hedefi Türklüğü yok etmek olduğu için adı "Ergenekon" konulmuştur.** Büyük yalanlarla halk kitleleri sürüklenmiş, gerçeği görenler ve boyun eğmeyenler ise Silivri Cezaevine gönderilmiştir. Ancak Atatürk'ün dediği gibi *"Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır"* Çünkü, emperyalist ülkelerin

ve onların yerli işbirlikçilerinin bilmediği şudur; biz hiçbir zaman düşman karşısında kaybetmeyiz. Düşmanın bize kazandıracağı iki şey vardır; ya şehitlik ya da muzaffer olmak. Er ya da geç bu topraklarda "Mustafa Kemal"lerin yenilmeyeceğini bütün hainler öğrenecektir.

Ö.U: *Dava sürecinde yaşadığınız ilginç ya da anlamlı olaylar vardır mutlaka. Tabi ki yıllarca sürdürülmüş bir dava, anlatmakla bitmez. Belki önemli addettiğiniz yaşanmışlıklardan söz etmek istersiniz?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Elbette. Yargılamalar sürecinde beni yargılayan Fetulahçılardan tek bir kere dahi tahliyemi talep etmedim. Ve bu hainlere bir kere dahi boyun eğmedim. Tutukluluk halinin devamına dair kararlara karşı verdiğim itiraz dilekçelerinde itirazı ileride aleyhlerinde delil olması bakımından usulen yaptığımı her defasında belirttim. O yüzden bana çok öfkelilerdi. Tüm duruşmalar sonunda hatta gitmediğim duruşmada dahi hakkımda suç duyurusunda bulunuyorlardı. Sırf yıldırmak için. Ancak ana dava dışında on iki ayrı davada daha yargılanmama rağmen bu hainlere boyun eğmedik. Neticede biz galip geldik. Ama ülkenin yaşadığı travma hala devam ediyor.

Ö.U: *Eminim ki tutuklu kaldığınız süre içinde yaşadığınız bir çok anı vardır. Kimisi acı verici; kimisi ibretlik ve hatta kimisi trajikomik. Paylaşabilir misiniz lütfen?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Elbette cezaevinde kaldığımız 4 yıl 9 aylık süreçte pek çok olay yaşadık. Silivri 1 No.lu Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğimiz dönemden sonra tutuklulara eziyet etmeye çalıştılar. Özellikle de duruşmalarda boyun eğmeyen, Fetullah Gülen aleyhine sert savunma yapan 19 tutukluyu hücreye koydular. Bu kişilerden birisi de bendim. Hücrede kalırken hakkımda sahte bir tutanak düzenleyip hücre cezası verdiler. O zaman buna çok gülmüştüm. Cezaevinde kalanlar bilir her şey dilekçe ile olur. Talep, şikayet, istek dilekçe ile iletilmesi istenir. Bende cezaevi idaresine dalga geçen bir dilekçe yazmıştım. Ben zaten hücrede kalıyorum. Bu hücre cezasını nasıl infaz edeceksiniz çok merak ediyorum diye dalga geçen bir dilekçe yazdım. Zulüm ile mücadele etmenin bir yöntemi de dalga geçmektir. O dönemde kurum doktoru Ergin AYDIN, benim hücreye konulmamam ve cezanın infaz edilmemesi için elinden geleni yaptı. Hiç tanımadığım bir insanın, hem de Fetullahçıların en güçlü olduğu dönemde bizim için mücadele etmesi hepimize moral vermişti. Rüzgarın tersine dönmeye başladığı dönemde ise o güne kadar bize bilinçli olarak zulmetmeye çalışan cezaevi müdürünü de etkilemiş olacak ki, kaldığım hücreye bir infaz koruma memuru aracılığı ile haber göndererek, hücreye ziyarete geleceğini bana iletti. Ben de cezaevi müdürü dilekçe göndersin, değerlendirelim diye cevap verdim. Bu olay bütün infaz koruma memurları arasında yayılmış. Neticede cezaevi müdürü ziyarete gelemedi. En son tahliye olmadan önce Fetullahçı olduğunu bildiğim ve bana sürekli ceza vermeye çalışan Cezaevi 2. Müdürü, tahliye işlemlerini yaptı, tahliye işlemleri bittikten sonra bana elini uzattığında, hayatımda ilk defa bir insana elimi uzatmadım. Sadece ağzımdan "hepiniz ile hesaplaşacağız" sözleri döküldü. Arkamı dönerek kapıdan çıktım.

Ö.U: *Biraz önce belirttiğiniz* 4 yıl 9 aylık cezaevi sürecinde *ailenizin geçimi nasıl oldu? Tarifi mümkün olmayacak derecede zorluklar yaşadıkları muhakkak. Neler söylersiniz?*

E. Ütğm. Av. Serdar ÖZTÜRK: Cezaevinde 4 yıl 9 ay kaldım. 7 Haziran 2009 Pazar günü tutuklanmıştım. 11 Mart 2014 Çarşamba günü de tahliye oldum. Bu süre içerisinde emekli maaşımı aldığım için çocuklarım geçimini oradan sağlıyordu. Ancak avukatlarımın ve benim cezaevindeki giderlerim söz konusu idi. Bunu nasıl aşabileceğimizi düşünüyorduk. 1994'de Kuzey Irak'da İHK görevini yaparken tanıştığım can dostum, silah arkadaşım, o dönemde sivil bir hava yolunda kaptan pilot olarak görev yapıyordu. En zorlu yıllarda güneydoğu da silah arkadaşlığı yapmış, daha sonra da dostluğumuzu devam ettirmiştik. Bu arkadaşım avukatlarıma ulaşarak her ay düzenli olarak 1000 Dolar göndereceğini söylemiş. Ben can dostum Cem'in bu teklifini avukatlarım bana ilettiğinde çok duygulandım. Silah arkadaşlığı işte böyle bir şeydir. 60 Ay boyunca can dostum o masrafları avukatlarıma gönderdi ve biz ancak bu şekilde nispeten cezaevinde maddi olarak kimseye muhtaç olmadık. Ona her zaman müteşekkirim. Bu olay ile ilgili söyleyecek elbette çok şey vardır. Ancak bizler, geçmişte yaşamayı, acılara takılıp kalmayı sevmeyen insanlarız. İnsan çok güçlü bir varlık ve hemen hemen birçok zorluğa katlanabilen bir yaradılışımız var. Ben de ilk tutuklandığımda bu operasyonları yapanlara açıklıkla şunu söylemiştim; Vatan için ölmeye yemin etmiş subayları özgürlüğünden

mahrum bırakarak korkutamazsınız. Bizler güneydoğuda hayvanların bile dayanamayacağı şartlarda yaşadık. Cezaevindeki yatak, yemek ve sıcak su bizim için lüks bile sayılır. Böyle akılsızca işlerle kimseyi yolundan döndüremezsiniz demiştik. Türk subayının şiarı, ihanete boyun eğmemektir. Bizimde o sınavdan alnı açık geçtiğimize inanıyorum. Allah bir daha bu millete böyle büyük bir ihanet yaşatmasın.

Ö.U: *"Ergenekon" adlı kumpas davası bitti. Sonuçta öyle bir örgütün varlığı tespit edilemedi dendi. Ne hissediyorsunuz? Olmayan bir şeyden dolayı tutuklanıp zindana kapatılıyorsun; bu arada saçma sapan suçlamalara maruz kalıyorsun; sesini kimse duymuyor; ailenin ve en önemlisi çocukların hissettikleri v.s. Ve dört yıl sonra diyorlar ki sizin üzerinize atılan suçu bulamadık. Neler söyledin kendi kendine dava sonuçlanınca?*

E.Üstğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Dava sonuçlandı. Bu karar ile emperyalizme karşı savaşta sadece bu cephede ki savaşı kazandığımızı düşünüyorum. Ama daha çok yolumuz var. Dava sonuçlanınca da kendi kendime hiçbir şey söylemedim. Çünkü ben neden tutuklandığımı, bunun emperyalizm ile bir savaş olduğunu, bizimde bu savaşta içerideki işbirlikçiler tarafından tutsak edildiğimizi gayet iyi biliyordum.

Ö.U: *Zindanda geçen süre içindeki maddi kayıplarınız tazmin edildi mi? Manevi kayıplar için hiç bir şey yapıldığını duymadım ben. O yüzden sordum.*

E.Üstğm.Av.Serdar ÖZTÜRK: Tutuklandıktan iki ay sonra avukatlık ofisini kapatmak zorunda kaldık. Çünkü öyle büyük bir maddi gücümüz yoktu. Ofis dağıldı. Müvekkillerin bir kısmı dosyalarını bizden aldılar. Maddi olarak çok sıkıntıya düştük. Çıktığımda da kredi kartım bloke edilmiş ve vergi borçları nedeni ile tüm hesaplarıma da bloke konulmuştu. Bir kaç ay içinde çalışıp bunları kaldırdım. Ancak haksız tutuklama nedeni ile kimse "pardon" demedi ya da herhangi bir tazminat ödenmedi.

Burada son olarak söyleyebileceğim tek söz bizler vatan için yaşarız ve gerektiğinde vatan için de ölürüz. Affetmeyeceğimiz tek şey vatana ihanettir. İhanet ile karşılaştığımız da bunu not eder ve mutlaka haine bedelini ödetiriz.

*****

SON SÖZ:

Şanlı Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu bir astsubay ile bir ev hanımının özenle yetiştirdiği iki çocuğundan biri. Vatanın çalışkan ve mücadeleci insanların çabalarıyla ayakta kalacağını bilen, Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün "Benin naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacak. Ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır" sözünün bu insanların varlığı mümkün olduğuna inanan bir Türk evladı. Zorluklardan hiç yılmadan, ya olmazsa diye korkmadan, daima ileri bakan bir savaşçı. Ve nihayet başına gelenlerin kader olduğuna gönülden inanan gerçek bir Müslüman. İşte Emekli Gazi Üsteğmen Avukat Serdar ÖZTÜRK.

2007-2015 yılları arası Türkiye Cumhuriyetinde silahsız bir iç mücadelenin su yüzüne çıktığı yıllardı. 2016 Temmuz'unda darbe yapmaya yeltenecek kadar güçlendiğini sanan, devletin kadroları içinde yer alan hain FETÖ'cüler, kendi ürettikleri delillere dayalı kumpas davaları ile birçok milliyetçi ve Atatürkçü subay, astsubay, polis ve üst düzey memuru tasfiye ettiler. Bu süreçte devlet iradesini elinde bulunduran siyasi iktidar hala görevdedir. FETÖ'cü kadroların birinci derecede etkin olduğu davalarda yargılama süreçleri sona erdi ve söz konusu davaların kumpas olduğu ortaya çıktı. Öyleyse bu kumpaslarla hayatları karartılan yetişmiş vatan evlatlarına, devletin, en azından bir özür borcu yok mu?

KJ POWER JENERATÖR

Enerji. Verimlilik. Uzmanlık.

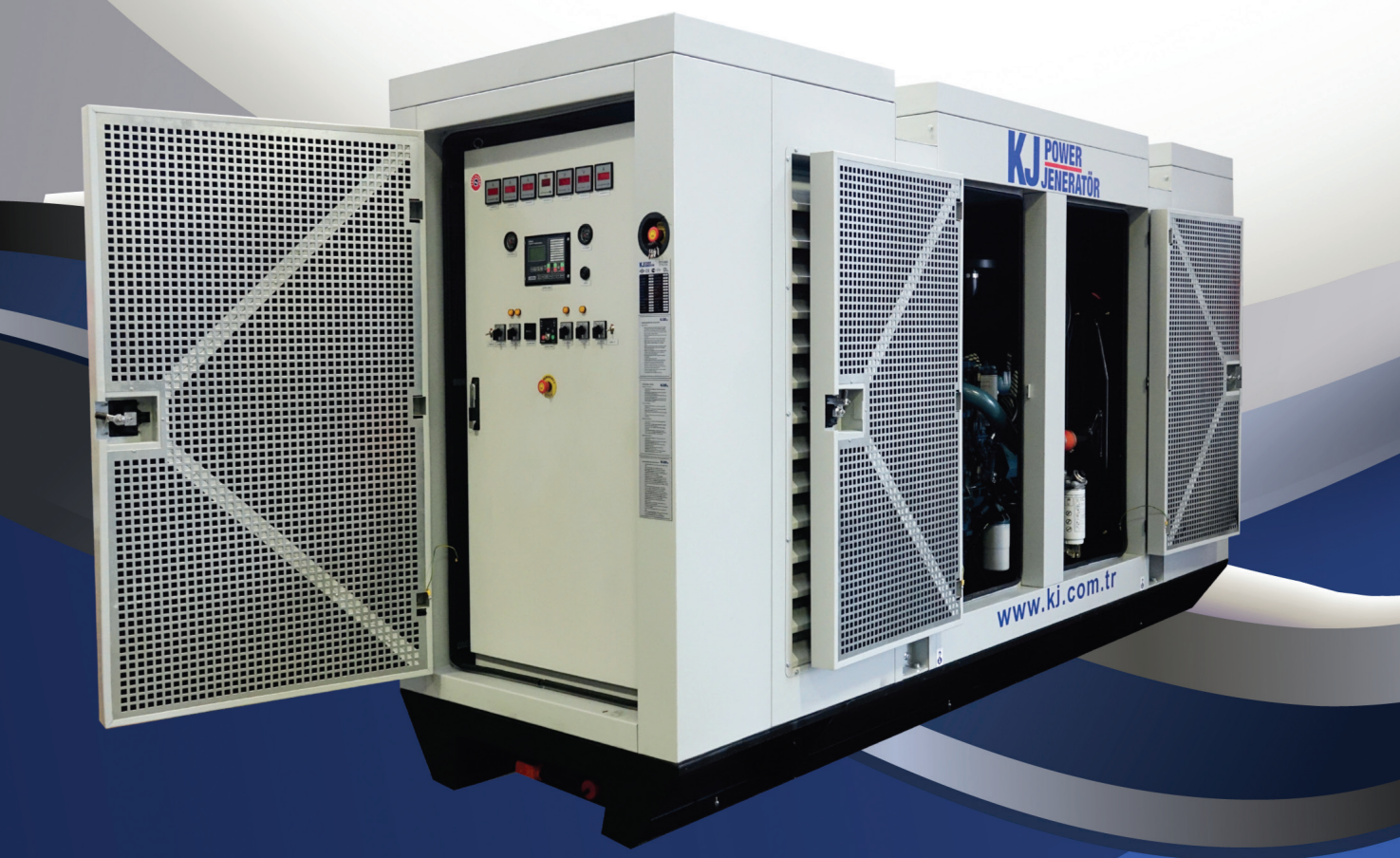

7/24 444 59 30

Sanayi Mahallesi Uran Sokak No 3/1 Pendik - İstanbul - Türkiye

info@kj.com.tr www.kj.com.tr

TESUD GENEL MERKEZ ETKİNLİKLERİ

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

TESUD'un Ziyaretleri

02 Temmuz 2019

OYAK Yönetim Kurulu Başkanı E. Tümg. Mehmet TAŞ'ı ziyaret

03 Temmuz 2019

TSK Güçlendirme Vakfı Başkanı E. Tümg. Sadık PİYADE'yi ziyaret

03 Temmuz 2019

TSK Dayanışma Vakfı Başkanı E. Alb. M. Ersin SARISÖZEN'i ziyaret

04 Temmuz 2019

Jandarma Asayiş Vakfı Genel Başkanı E. Tümg. Ali ÖZKARA'yı ziyaret

04 Temmuz 2019

MSB Bakan Yardımcısı Şuay ALPAY'ı ziyaret

05 Temmuz 2019

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin FEYZİOĞLU'nu ziyaret

10 Temmuz 2019

Sahil Güvenlik Komutanı
Tuğa. Ahmet KENDİR ve Sahil Güvenlik Komutanı
Yardımcısı Tuğa. Cengiz FİTOZ'ü ziyaret

10 Temmuz 2019

Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Ora. Adnan ÖZBAL'ı ziyaret

11 Temmuz 2019

Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi YAŞAR'ı ziyaret

31 Temmuz 2019

Bolu Belediye Başkanı Tanju ÖZCAN'ı ziyaret

06 Ağustos 2019

MSB Bakanı Hulusi AKAR'a Ziyaret

05 Eylül 2019

Çankaya Belediye Başkanımız
Alper TAŞDELEN'i ziyaret

Kıbrıs Barış Harekatının 45.Yılı Ulus Atatürk Heykeli Önünde Kutlandı

30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamaları

TESUD Çayyolu şubemiz koordinatörlüğünde Çayyolu Atapark'ta 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamaları gerçekleştirilmiştir. TESUD Yönetim Kurulu Adına 2.Başkan E. Alb. Hüsnü Şimşek ve TESUD'un Zafer Bayramı nedeniyle davetlisi olan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı yanında Emekli Subay, Astsubay, Şehit yakını ve Gazilerini temsil eden Emin Hasanlı bir konuşma yapmıştır.

30 Ağustos Zafer Bayramı nedeniyle TESUDDOST yürüyüş grubu 30 Ağustos günü Dedegöl dağına tırmanış gerçekleştirmiştir.

Bisiklet Turu

Zafer Haftası etkinlikleri kapsamında 25 Ağustos 2019'da Afyon'dan başlayan ve 09 Eylül 2019'da İzmir'de bitmiş olan Bisiklet Turu gerçekleştirilmiştir.

Sakarya Meydan Muharebesi'nin 98. Yıl dönümü Etkinlikleri

Sakarya Meydan Muharebesi'nin 98'inci Yıl Dönümü etkinlikleri kapsamında;

03-08 Eylül 2019 tarihleri arasında Mangal Dağı ile Duatepe arasında Sakarya Muharebeleri'nin geçtiği mevzileri de kapsayacak şeklide, POTA (Polatlı Tarihi Alanları Tanıtım Merkezi) tarafından planlanan "Diriliş Yolu" yürüyüşüne TESUD'u temsilen üyelerimiz katılmıştır.

Faaliyetin son günü olan 07 Eylül 2019 akşamı Üçpınar Köyü Zafer Tören Alanı'nda gerçekleştirilen törenlere TESUD Genel Başkanı E.Tuğg. Namık Kemal ÇALIŞKAN, TESUD üyeleri ve Muharip Gaziler Derneği üyeleri olarak katılım sağlanmıştır.

07 – 08 Eylül 2019 gecesi yapılan Şafak Yürüyüşü'ne TESUD ve Muharip Gaziler Derneği üyeleri katılmıştır.

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve Silah Arkadaşlarını anmak ve onun önderliğinde gerçekleştirilen Sakarya Meydan Muharebesinin önemini,anlamını ve değerini yeni nesillere hatırlatmak ve yaşananları hissetmek maksadıyla yapılan faaliyetlere katılmaktan onur duymaktayız.

TESUD'u Ziyaret

09 Temmuz 2019

TSK Elele Vakfı Genel Başkanı
E. Tümg. Fahri KIR ve Genel Sekreter
E. Alb. Memiş KARABÖRT

Arnavut Sanatçı Saımır Stratı'nın Guinness Rekorlar Kitabı'na giren 250.000 adet vida ile yaptığı "Atatürk ve Bayrak"çalışmasını Anıtkabir'e hediye etmek için Ankara'da bulunan NİĞ-BOR Sanat Günleri yetkilisi Serkan Haliloğulları ve proje koordinatörü Necmi Pişkin TESUD Genel Merkezi'ni ziyaret etmişlerdir.

30 Eylül 2019

Ankara Kadınlar Konseyi Üyeleri
Mukadder EKREMOĞLU ve Funda SARICILAR

19 Eylül Gaziler Günü

19 Eylül Gaziler Günü nedeniyle saat 11.00'da Ulus Atatürk Anıtı'nda düzenlenen çelenk sunma ve anma programına katılınmıştır.

TESUD ŞUBE ETKİNLİKLERİ

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

TESUD Çankaya Şube

TESUD Çankaya şubemiz tarafından Kafe Bar konseptiyle yenilenen 6'ncı Kat Yemek Lokalimiz 18 Eylül 2019 tarihinde yapılan törenle hizmete sunulmuştur. Açılış törenine TESUD Onursal Genel Başkanı Emekli Korg. Erdoğan KARAKUŞ, TESUD Genel Başkanı Emekli Tuğg. Namık Kemal ÇALIŞKAN, Genel Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, Ankara'da bulunan Şube Başkanları, Devre Dernek Başkanları ile üyelerimiz katılmıştır.

Açılışta TESUD Genel Başkanı Namık Kemal ÇALIŞKAN ile Çankaya Şube Başkanı Emekli Albay Sermet TAN açılış konuşmaları yapmıştır.

TESUD Şişli Şube

TESUD Şişli Şubesi Üyeleri, 19-26 Eylül 2019 tarihleri arasında KKTC gezisine katılmıştır.

TESUD Şişli şube tarafından en yaşlı üyemiz, 104 yaşındaki E. Org. İbrahin Hakkı ŞENOCAK 03 Temmuz 2019 tarihinde evinde ziyaret edilmiştir.

TESUD İzmir Şubeleri

TESUD İzmir Şubeleri tarafından Ege Ordu Komutanlığı'na atanan Korg. Ali SİVRİ ziyaret edilmiştir.

Kıbrıs Türk Kültür Derneği ile birlikte, Kıbrıs Türk Barış Harekâtı'nın 45'inci Yıl Dönümü Nedeniyle;

"Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nın Siyasal, Ekonomik, Stratejik, Jeopolitik Etkileri, Sonuçları ve Doğu Akdeniz'deki Gelişmeler" Konulu Panel Düzenlendi

Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nın 45'inci Yıl dönümü nedeniyle Kıbrıs Türk Kültür Derneği ev sahipliğinde, Türkiye Emekli Subaylar Derneği ve Türkiye Muharip Gaziler Derneği ile ortaklaşa 17 Temmuz 2019 tarihinde Kıbrıs Türk Kültür Derneği Mehmet Ertuğruloğlu Toplantı Salonu'nda "Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nın Siyasal, Ekonomik, Stratejik, Jeopolitik Etkileri, Sonuçları ve Doğu Akdeniz'deki Gelişmeler" Konulu panel düzenlendi.

Kıbrıs Gazisi Albay (E) İzzettin ÇOPUR, Gazeteciler Cemiyeti Başkan Yardımcısı Yusuf KANLI, Türkiye Muharip Gaziler Derneği Genel Başkan Yardımcısı Albay (E) Mithat IŞIK ve Kıbrıs Türk Kültür Derneği Genel Başkanı Büyükelçi (E) Dr. Ahmet Zeki BULUNÇ'un konuşmacı olarak katıldığı panelin açış konuşmasını Türkiye Emekli Subaylar Derneği Genel Başkanı Tuğgeneral (E) Namık Kemal ÇALIŞKAN yaptı.

E. Alb. İzzettin ÇOPUR konuşmasında, 20 Temmuz 1974'de başlayan Kıbrıs Barış Harekâtı'nın öncesi ve sonrasını anlattı.

Gazeteciler Cemiyeti Başkan Yardımcısı **Yusuf KANLI** konuşmasında, kapalı Maraş bölgesi ile ilgili durumu anlattı ve çözüm önerilerini sundu.

E. Alb. Mithat IŞIK konuşmasında, Kıbrıs Türklerin kurtuluşunda çok önemli bir yeri olan Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)'nın yaptıklarından söz etti.

Dr. Ahmet Zeki BULUNÇ konuşmasında, Eğer Annan Planı Rumlar tarafından reddedilmeseydi o gün izlenen yanlış politikalar sonucunda Annan Planı Rumlarca kabul edilmiş olsaydı bugün deniz yetki alanlarının, deniz kelimesinin bile sözünü asla edemeyecektik.

Doğu Akdeniz konusunda belki son söyleyeceğimiz hususu şimdi başta söylememizde yarar vardır. Eğer deniz yetki alanları, eğer Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de varlığı, nüfuzu ve etkinliği ve bölge devleti olarak varlığının devamı isteniyorsa asla iki devletli bir uzlaşının dışında hiçbir anlaşma kabul edilmemelidir dedi.

Ulusal Kurtuluş Savaşında Kuva-yi Milliye Güneşinin Doğuşunu Müjdeleyen Erzurum Kongresinin 100'üncü Yılı Kutlu Olsun !

Ali MARALCAN*

Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktıktan sonra ulusal kurtuluşu için nasıl bir plan ve strateji tespit etmişti?

Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'dan ayrılırken yakın arkadaşlarına söylediği şu sözler büyük önem taşımaktadır;

"Düşman süngüsü altında milli birlik olamaz. Ancak hür vatan topraklarında memleketin istiklali ve milletin hürriyeti için çalışılabilir. Bu gayeyi tahakkuk ettirmek üzere Anadolu'ya gidiyorum."

"Şimdi efendiler, uygun görürseniz size bir soru sorayım: Bu durum ve şartlar karşısında kurtuluş için nasıl bir karar akla gelebilirdi? Açıkladığım konulara ve yaptığım gözlemlere göre 3 türlü karar ortaya atılmıştır."

Düşünülen kurtuluş çareleri

Birincisi, İngiliz mandasını istemek,

İkincisi, Amerikan Mandasını istemek,

İSTİKLÂL SAVAŞI gazetesi
ÇANAKKALE KAHRAMANI
MUSTAFA KEMAL PAŞA SAMSUN'DA

Bu iki türlü karar sahipleri, Osmanlı Devleti'nin bir bütün halinde korunmasını düşünenlerdir. Osmanlı topraklarının çeşitli devletlerarasında bölüşülmesi yerine, imparatorluğu tek bir devletin koruyuculuğu altında bulundurmayı tercih edenlerdir.

Üçüncü karar, bölgesel kurtuluş çarelerine başvurmaktır. Söz gelişi, bazı bölgeler kendilerinin Osmanlı Devleti'nden koparılacağı görüşüne karşı ondan ayrılmama tedbirlerine başvuruyordu. Bazı bölgeler de, Osmanlı Devleti'nin ortadan kaldırılacağını ve Osmanlı ülkesinin bölüşüleceğini oldu bitti kabul ederek, kendi başlarını kurtarmaya çalışıyordu.

Benim kararım

Efendiler, ben bu kararların hiçbirinde uygunluk görmedim. Çünkü, bu kararların dayandığı bütün deliller ve mantıklar çürüktü, temelsizdi. Gerçekte, içinde bulunduğumuz o tarihte, Osmanlı Devleti'nin temelleri çökmüş, ömrü tamamlanmıştı. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir ata yurdu kalmıştı. Son mesele bunun da bölüşümünü sağlamaya çalışmaktan ibaretti. Osmanlı Devleti, onun bağımsızlığı, padişah, halife, hükümet, bunların hepsi anlamı kalmamış bir takım boş sözlerden ibaretti. Neyin ve kimin dokunulmazlığı için kimden ne gibi bir yardım sağlanmak isteniyordu.

O halde ciddi ve gerçek karar ne olabilirdi?

Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da milli egemenliğe dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!

İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulanmasına başladığımız karar, bu karar olmuştur. **"Ya istiklal Ya Ölüm"**

Erzurum günleri

Mustafa Kemal Paşa, Amasya Tamimi adıyla ünlü genelgesini yayınladıktan sonra Erzurum'a geçmek üzere 27 Haziran 1919'da halkın sevinç gösterileri arasına Sivas'a geldi. Şehirde kaldığı bir günlük süre içinde. Erzurum Kongresini takiben Sivas'ta yapılacak Kongre için ilgililere gerekli direktifleri vererek Erzurum'a hareket etti. Mustafa Kemal Paşa, 3 Temmuz 1919 günü Erzurum'a geldi. Kendisinin ifadesiyle onun Erzurum'a gelişi, *"...bütün milletin ateşten bir çember içine alınmış olduğu bir zamana tesadüf etti. Bütün millet bu çemberin içinden nasıl çıkılacağını düşünmekte idi"*. O, Ilıca önlerinde Erzurumlular tarafından,. çoşkun bir şekilde karşılandığı zaman Çukurova'da muhacir ola-

rak bulunup Erzurum'a dönen ihtiyar Mevlüt ağa ile aralarında geçen konuşma, bu ateşten çember içinden mutlaka çıkılması gerektiği fikrini Atatürk'te daha da perçinledi. İhtiyar, fakat dinç Mevlüt Ağa'ya Mustafa Kemal Paşa sordu:

- *"Çukurova gibi verimli bir memleketten niye döndün? Yoksa geçinemedin mi?"*

Mevlüt Ağa derhal cevap verdi:

- *"Hayır Paşam, geçimimiz çok rahattı. Son günlerde işittim ki İstanbul'daki ırzı kırıklar bizim Erzurum'u Ermenilere vereceklermiş. Geldim ki göreyim bu namertler kimin malını kime veriyorlar?"*

Bu sözler milletle beraber, millet için çalışmak üzere Erzurum'a gelen Mustafa Kemal Paşa'yı duygulandırmış, gözlerini yaşarmıştı. Etrafındakilere döndü ve:

- *"Bu milletle neler yapılmaz,"* demiştir.

Karar gecesi!...

Mustafa Kemal Paşa, hayatının en buhranlı gecesini Erzurum'da yaşar. Çünkü hayatının en çetin kararı karşısındadır: Askerlikten ayrılmak!

Yıldız Sarayı telgrafhanesinde, Padişah makine başında hazırdır. Harbiye Nâzırı Ferit Paşa (Arap ve Topçu Ferit Paşa, daima arka plan da, değersiz bir adam), onun iradelerine sözcü olur.

Konuşmayı Yıldız açar. Ferit Paşa, beylik bir saray uşağı riyasıyla konuşur:

"Padişahımız efendimiz hazretlerinin selâm-ı şahanelerini tebliğ ederim. Muhabbet ve itimad-ı hümayunlarını bildiririm." der. Kendisi de ayrıca *"hürmet ve muhabbet-i biraderaneleriyle gözlerinden öper"*miş. Mustafa Kemal tetiktedir. Bu lâfların arkasından ne geleceğini bekler. Yıldız'ın ısrarla istediği, onun İstanbul'a dönmesidir. İstanbul'da nice büyük işler; mevkiler onu beklemektedir! Hulâsa, kaypak, yüzsüz bir Osmanlı ağız konuşur durur. Mustafa Kemal, dayatınca, bu ağız değişir. Hiç olmazsa Erzurum'dan ayrılmasını, Anadolu'nun dilediği yerinde bir tebdil-i hava almasını isterler. O da nafile... Mustafa Kemal, Erzurum'da kalacaktır. Sonra telgraflaşma büsbütün sertleşir.

Perdenin sonu yaklaşmıştır ve nihayet perde iner. Yıldız, onu askerlik hizmetinden azlettiğini tebliğ ederken, Mustafa Kemal atik davranır: Mesleğinden, hizmetlerinden istifa ettiğini bildirir.

Karar verilmiştir. 8/9 Temmuz 1919. Gece saat 22.50. Ondan sonra da millete ve orduya bildirisini yayınlar.

Resmi sıfat ve salâhiyetten mücerret olarak, yalnız milletin şefkat civanmertliğine güvenerek ve onun bitmez tükenmez feyiz ve kudret kaynağından ilham ve kuvvet alarak, vicdani vazifeye devam *edecektir. "Milletin bağrında, bir ferd-i mücahit olarak çalışacak"* tır...

Şimdi onun efendisi, yalnız millettir.

10 Temmuz 1919 günü iki önemli olay geçer. Biri, 15. Kor.K. Kazım Karabekir Paşa'nın Kolordum ve ben emrindeyiz Paşam demesidir. Diğeri ise beklemediği bir darbedir. Rauf Beyin anılarına göre, Mustafa Kemal'e hayatında en çok yeis veren olaydır. Gerçi bir bakışta olay, önemsiz gibi görünür.' Kurmay Başkanı Kazım Bey, onun karşısına dikilmiştir:

- *"Paşam, siz askerlikten istifa ettiniz. Benim bundan sonra emrinizde bu vazifeme devam imkânım kalmadı. Evrakı kime teslim edeyim?"*

Mustafa Kemal'in cevabı hazin bir inilti olur. Bulunduğu koltuğa derin bir yeis içinde gömülür:

- *"Ya öyle mi efendim? Peki efendim"...*

O sırada yanında bulunan Rauf Bey anılarında olayı şöyle aktarır: .

"Mustafa Kemal'i 1909'dan beri tanırım. Nice mihnetli anlarına şahit olmuşumdur. Ama o gün, orada, Kurmay Başkanının, evrakını toplayıp karşısına dikildiği ve o sözleri söylediği andaki ruh düşkünlüğünü hiçbir zaman görmedim..."

Kurmay Başkanı odadan, *"kendine mahsus çalımlı tavırlarıyla"* çıkar. Mustafa Kemal, koltuğuna yığılmıştır. Meyustur. Konuşamayacakmış gibi bir hali vardır. Ama gene de konuşur. Rauf Beye döner:

- *"Rauf, gördün mü? Devlet, makam ve mesnedinin kıymetini gördün mü?"*

Erzurum Kongresi ve Başkanı

Erzurum Kongresi, ancak 23 Temmuz 1919 günü açılabildi. O tarihte Mustafa Kemal artık askerlikten ayrılmıştı. Erzurum Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Faal Heyeti, onu Cemiyetin Başkanlığına getirdi.

Kongreye katılmak için bir yerden delege olarak seçilmek lazımdı. Fakat kongreye herhangi bir yerden delege olarak seçilmiş değildi. Onun için, kongreden önce Cevat Dursunoğlu ve Emekli Binbaşı Kazım Beyler, kendi delegeliklerinden istifa ettiler. Yerlerini Mustafa Kemal Paşaya ve Rauf Beye bıraktılar. Kendileri de ayrıca sağlanan seçimlerle gene kongreye katıldılar. Kongre, Diyarbakır, Elazığ vilayetlerinden, hareketlerine mâni olunan azalar dışında, Erzurum merkezinin gayretiyle, hem Doğu Karadeniz, hem diğer Doğu vilayet ve ilçelerini temsil eden 54 seçilmiş âzâ ile çalışmasına başladı.

Kongre, 23 Temmuz günü, şimdi Yapı-Usta Okulu olan bir mektep binası salonunda ve Erzurum Şubesi Reisi Hoca Raif Efendi tarafından açıldı. Açılış konuşmasından sonra, Mustafa Kemal, oybirliğiyle Kongre Reisliğine seçildi.

Erzurum Kongresi, maddi varlığı ve gücü itibarıyla değilse de: temsil ettiği veya getirdiği fikir ve prensiplerle, sağladığı yetkiler bakımından Milli Mücadele Hareketi'nin tarihi bir hareket ve çıkış noktasıdır. Bu kongrenin hatırası, Milli Direniş ve Mücadele Hareketi'nin tarihine sıkı sıkıya bağlı kalacaktır. Bu hareket noktasına eğilinmedikçe ve onun formülleştirdiği prensiplerden hareket olunmadıkça, Milli Mücadele fikirlerinin gelişmelerini sistematik bir şekilde izlemek kabil değildir. Sonra bu kongreden ve gerek onun da sonra katıldığı Sivas Kongresi'nden alacağı yeni yetkilerle daha ileriye doğru olan yolculuğuna zemin hazırlamak bakımından Erzurum Kongresi'nin, Mustafa Kemal'in zuhuru hareketlerindeki müdahalesi büyüktür.

Kongre; âzâlardan Şiran Müftüsü ve aydın bir insan olan Hasan Fahri (Polatoğlu) Efendinin çok ilgi çekici bir duasıyla açıldı. Açış sözlerinden sonra Başkanlığa seçilen Mustafa Kemal'in nutku, memleketin içinde bulunduğu durumu açıklar. Asya'da başlayan Milli Mukavemet ve Kurtuluş Hareketleri'ni birer birer belirtmekte devam eder: *"Bugün doğan güneşi nasıl görüyorsam, yarın Asya ve Afrika'daki bütün esir ve mazlum milletlerin hürriyet ve istiklâllerine kavuşacaklarını da öyle görüyorum..."* Sözlerini Mustafa Kemal Erzurum'da ve Müdafaa-i Hukuk İdare Heyeti Toplantısı'nda söylemiştir. (C. Dursunoğlu'ndan).

Milletin halâsı yolunda ve milletin içinde bir fert olarak çalışmaktan duyduğu zevk ve iftiharı açıklar. Nutkuna şu dua ile son verir:

"En son olarak niyazım şudur ki, Cenabı vâhib-ül ama! hazretleri (dileklerimizin sağlayıcısı Yüce Tanrı) habi-i erkemi (sevgili Peygamber) hürmetine, bu mübarek vatanın sahip ve savunucusu ve diyânet-i celile-i ahmediyenin (kutsal Müslüman dinin) kıyamet gününe kadar ve büyük saltanat ve hilafet makamını korusun ve mukaddesatımızı düşünmekle muvaffak buyursun... Amin..."

Mustafa Kemal'in ilk nutku yer yer alkışlarla onaylandığı gibi, bu son cümlesi de salonu dolduran delege ve dinleyicilerin yürekten kopan "Amin" sesleliyle karşılanır. Havayı derin, kutsal Bu uğultu doldurur. Bu alkışlarda kongrenin , nefsine, Görevine olan güven sesleri duyulur.

Erzurum'da çalışmalar; uzun, yorucu, tartışmalı, ama verimli olur. Delegeler din adamlarından, şeyhlerden, emekli memur ve subaylardan, aydınlardan, serbest meslek sahiplerinden ve halkın iş ve ticaretle uğraşan temsilcilerinden oluşmuştur. Her birinin mizacı, karakteri, eğilimi, hattâ inancı diğerinden ayrıdır. Bütün bunları dağılmadan, korumak, müşterek bir zemin üstünde tutmak, müşterek kararlara ulaştırmak, müşterek hareket esaslarında birleştirmek kolay değildir. O kadar ki, bazı bozguncular, daha kongre açılırken belirir. Mesela Trabzon heyetinden bazı delegeler, kongreyi terk eder, giderler. Fakat ona rağmen, toplantılar 7 Ağustos'a kadar sürdürülebilir. O gün kongre, hem Reis'in kapanış nutku, hem de Şiran

Müftüsünün bir Türkçe duasıyla sona erer. Padişaha, sadrazama, belediye reislerine, cemiyetlere, idare âmirlerine, büyük kumandanlara kongrenin fikir ve gayelerini aydınlatıcı telgraflar çekilir. Hele Padişahtan, *"Kongrenin bir Mebusan Meclisi gibi toplandığı, Padişah haklarına aykırı hareket edildiği, kongre çalışmalarının vatan ve milletin menfaatlerine aykırı olduğu ve bu hareketin askerler ve idare memurları tarafından engellenmesi gerektiği"* gibi, beyanların yerinde olmadığı bildirilir. *"İstanbul'dan yayılan bu beyan ve tebliğlerin tashihi"* istenir. Ama asıl Mebusan Meclisi'nin de bir an önce toplanması istekler arasındadır.

14 gün devam eden kongre, meydana getirdiği nizamnamede, esaslı prensipler kabul etmiştir

1. Milli sınırlar içinde vatan bölünmez, parçalanmaz bir bütündür.

2. Osmanlı hükümetinin dağılması halinde ve her türlü yabancı işgal ve müdahalelere karşı, millet, kendini birlik halinde savunacaktır.

3. Merkezi hükümet (yani, İstanbul hükümeti) vatanın, istiklâlin muhafazasını sağlayamadığı takdirde, bu maksadı sağlamak için, geçici bir hükümet kurulacaktır. Bu hükümet, milli kongrece seçilecektir. Kongre toplanmış değilse, bu seçimi "Temsil Heyeti" yapar.

4. Milli kuvvetleri âmil ve milli iradeyi hakim kılmak esastır.

5. Hıristiyan unsurlara, siyasi hâkimiyetimizi ve içtimai muvazenemizi bozacak imtiyazlar verilemez.

6. Manda ve himaye kabul olunmaz.

7. Milli Meclisin derhal toplanması ve hükümet icraatının murakabesinin sağlanmasına çalışılacaktır...

Nitekim 7 Ağustos'ta kongre kapanırken Mustafa Kemal'in konuşmaları arasında şu sözler ayrı bir mânâ taşırlar: *"Esaslı kararlar alındığını ve dünyaya, milletin beraberliğinin gösterildiğini belirterek, tarih, kongremizi, ender ve büyük bir eser olarak kaydedecektir."*

Buna dayanaraktır ki, nice seneler sonra Mustafa Kemal: *"Sözlerimde isabetsizlik olmadığını zamanın ve olayların ispat etmiş olduklarına inanıyorum."* diyebilmiştir.

Kader tayin edici an ne demektir?

23 Temmuz 1919'da toplanan Erzurum Kongresi'nin 3 Ağustos tarihli bildirisinde ise açıkça "milli irade" sözüne yer verilmiştir:

"Kuva-yi Milliyeyi amil ve irade-i milliyeyi hakim kılmak esastır."

Erzurum Kongresi'nde de *"Milli Meclisin"* toplanması gerektiği belirtilmiş ve ulusu ilgilendiren işlerin meclisin kontrolü altında yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Erzurum Kongresi'nde "milli irade" ifadesi, Padişah-halife'ye umut bağlayan bir kısım halk kitlelerini incitmeyecek bir biçimde kullanılmıştır.

İki ay sonra Eylül başında toplanan Sivas Kongresi'nde de aynı karar tekrarlanmıştır.

SON SÖZ :

Saygıdeğer vatandaşlarım ve asil Türk gençleri!

ATATÜRK'E GÖRE KUVA-Yİ MİLLİYE NE DEMEKTİR

Yurdu savunmak ve korumak olan görevi yerine getirmek, doğrudan doğruya ulusun kendisine kalıyor. Buna Kuva-yi Milliye diyoruz.

Kaynakça:

1. Nutuk, Mustafa Kemal ATATÜRK

2. ATATÜRK'ün bağımsızlık savaşına nasıl başladı? Refik Necdet AKTAŞ

3. Geldikleri gibi giderler, Kahraman YUSUFOĞLU

4. Osmaniyeli Kuva-yi Milliyeciler, İsmet İPEK

5. Gazi Paşam, Cevat ŞENOL

6. Nutuk'un deşifresi, Sinan MEYDAN

7. Tek Adam cilt 2, Şevket Süreya AYDEMİR

8. ATATÜRK'ten iz bırakan sözler, Neşe IŞILDAK

****E. Kur. Alb.***
TESUD Adana Şube Üyesi

Şehit ve gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine birlikte destek olalım.

Şehit ve gazi Mehmetçiklerimizin aileleri hepimizin emaneti!

Siz de Mehmetçik Vakfı'na bağış yaparak şehit ve gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine destek olabilir, çocuklarının eğitim masraflarına katkıda bulunabilirsiniz.

1 Ocak 1982'den bu yana **52.080** kişiye toplam
884.453.183,11 TL yardım yapılmıştır.
Ailelere aylık yaklaşık **10.333.000 TL** destek sağlanmaktadır.

Şehit ve gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine destek olmak için:

Nakit veya çelenk bağışı yapabilirsiniz:

www.mehmetcik.org.tr sitesinden dilediğiniz miktarda bağışta bulunabilirsiniz.

SMS bağışında bulunabilirsiniz:

Mehmetçik yazıp **2582'ye** SMS atarak **10 TL** bağışta bulunabilirsiniz.

Banka aracılığı ile bağış yapabilirsiniz:

Anlaşmalı bankalarımızın şubelerinden veya internet bankacılığı hizmetinden yararlanabilirsiniz. Anlaşmalı bankalarımız için **www.mehmetcik.org.tr**

mehmetcikvakfi mehmetcikvakfi
mehmetcikvakfi mehmetcikvakfi

MEHMETÇİK VAKFI

Yüzüncü Yıl Dönümünde Sivas Kongresi; "Manda ve Himaye Kabul Edilemez"

Dr. Cengiz TATAR*

4 Eylül 2019, Milli Mücadele'nin temel taşlarından Sivas Kongresi'nin 100'ncü Yıldönümü. Amasya Genelgesi'ni açıklayan Mustafa Kemal ATATÜRK, Sivas Kongresi'nin toplanması için yaptığı çağrı üzerine, 1'nci Dünya Savaşı'ndan sonra işgale uğrayan Türk topraklarını kurtarmak ve Türk milletinin bağımsızlığını sağlamak için çareler aramak amacıyla seçilmiş ulus temsilcilerinin bir araya gelmesiyle, 4-11 Eylül 1919'de gerçekleşen Türk Ulusal Hareket toplantısıdır. Mustafa Kemal Paşa, 108 gün Milli Mücadele'yi Sivas'tan yönetmiştir. Sivas Kongresi, Milli Mücadele tarihimizin ikinci büyük halkasını oluşturmuş, Bağımsızlık savaşımızın ve Cumhuriyetimizin temelleri atılmıştır.

Sivas Kongresi'nin başlangıcında Fransızlar, toplanmaması için bazı önlemler almıştır. Mustafa Kemal Paşa Erzurum'dayken 20 Ağustos 1919'da Sivas Valisi Reşit Paşa'dan aldığı telgrafta, kongrenin toplanması halinde Fransız Binbaşı Brunot'un, 5-10 içinde Sivas'ı işgal etme düşüncede olduğunu söylemiştir. Kongrenin toplanmasından vazgeçilmesini ya da kongrenin Erzurum veya Erzincan'da düzenlenmesini önermiştir. Mustafa Kemal Paşa, bunun mümkün olmayacağını belirttirmiş ve verdiği cevapta, "Bunun bir gözdağı vermek için söyledikleri sözleri tamamıyla blöf olarak saydım. Şunu da arz edeyim ki, bendeniz ne Fransızların ve ne de herhangi bir yabancı devletin yardımına tenezzül eden şahsiyetlerden değilim. Benim için en büyük korunma yeri ve yardım kaynağı milletin sinesidir".

29 Ağustos 1919 sabahı üç otomobil ve atlı arabadan oluşan kafile Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları Erzurum'dan Sivas'a uğurlanmışlardır. Refahiye-Suşehri üzerinden 2 Eylül sabahı Sivas'a ulaşmışlar ve Vali Reşit Paşa tarafından karşılanmışlardır. 3 Eylül 1919'da Elazığ Valisi Ali Galip, kongreyi basmak, Mustafa Kemal Paşa'yı tutuklamak ve Sivas Kongresi'ni dağıtmak amacı ile görevlendirilmiştir. 6 Eylül'de Ali Galip, Elazığ'dan Malatya'ya gelmiş ve Sivas'a yönelmiştir. Bu olaydan haberdar olan Mustafa Kemal Paşa gerekli tedbir ve önlemleri almıştır. 11 Eylül'de Mustafa Kemal Paşa, İçişleri Bakanı Adil Bey'e gönderdiği telgrafta; "Alçaklar, caniler, düşmanlarla millet aleyhinde tertiplerde bulunuyorsunuz. Aklınızı başınıza toplayın". Sözleri ile tepkisini göstermiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun Anadolu'daki bölgelerinden çok sayıda delege Sivas Kongresi'ne katılmıştır. Sivas Kongresi'ne, Erzurum Kongresi'ne nazaran daha az kişinin katılmış olsa da, katılımcılar daha geniş çaplı bölgeleri temsil etmiştir. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletlerinin tehdit ve engellemeleri ile Kongre, 4 Eylül 1919'da Perşembe günü saat 14.00'de yurdun dört bir tarafından seçilen 40 delegeden 38 delegenin katılımıyla Sivas Lisesi'nde toplanmıştır. Mustafa Kemal Paşa kongreyi açarken yaptığı konuşmada; *"Tarih bir milletin varlığını, hakkını hiçbir zaman inkâr edemez. Vatan ve milletimiz aleyhinde hükümler, ortaya sürülen kanaatler muhakkak ki iflasa mahkûmdur"*. Milletimiz namus ve istiklalini kurtarmak için silaha sarıldığını söylemiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın Kongre başkanlığına seçilmesine kimi üyelerden itirazlar gelmiş, ancak gizli oyla yapılan seçimde kongre başkanlığına üç muhalif oya karşı seçilmiştir.

Sivas Kongresi'nin en önemli konusu "Himaye ve Manda" olmuştur. 8 Eylül'de İsmail Hami Bey, 25 kişinin imzasıyla Kongre'ye Amerikan mandasının kabul edilmesini isteyen bir önerge sunmuştur. Refet Bele ve Rauf Orbay başta olmak üzere manda lehine Kara Vasıf, Ahmet Rıza, Ahmet İzzet, Reşat Hikmet, İsmail Hami, Bekir Sami ve Refet Beyler, Halide Edip Hanım, Esat, Mahmut ve İsmail Fazıl Paşa'nın olduğu bir grup manda lehine konuşmalar yapmıştır. Ülkenin siyasal, ekonomik ve kültürel açıdan zayıflığını öne sürerek bir yardıma ihtiyaç duyulduğu, bu yardımın Amerika tarafından yapılmasını ve mandasının kabul edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Bunun ehven-i şer ve bağımsızlıkla aynı şey olduğunu iddia etmişlerdir.

Mustafa Kemal Paşa, 8/9 Eylül gecesi odasında yaptığı toplantıda; "Şerefsiz, istiklalsiz, esir bir millet çocukları olarak yaşamak yerine, efendice ve kahramanca ölmek elbette ki tercih edilir. Bunu anlayamamak ne garip mantıktır". Mandacıların, yabancı işgali altında cesaret ve ümitlerini kaybetmiş olmanın verdiği üzüntüyle, hastalıklı bir ruh haliyle hareket ettiklerini söylemiştir. Bu sözler üzerine kongre delegelerinden **Tıbbiyeli Hikmet;** "Paşam, delegesi bulunduğum Tıbbiyeliler beni buraya bağımsızlık davamızı başarmak yolundaki mesaiye katılmak üzere gönderdiler. Mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar olursa, bunları her kim olursa olsun şiddetle reddederiz. Farzı mahal, manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddeder, Mustafa Kemal'i vatan kurtarıcı değil vatan batırıcı olarak adlandır ve tel'in ederiz". Bu yurtsever çıkışın ardından duygulanan Mustafa Kemal Paşa; "Arkadaşlar, gençliğe bakın. Türk milli bünyesindeki asil kanın ifadesine dikkat edin. Tıbbiyeli Hikmet'e de; Evlat müsterih ol. Gençlikle iftihar ediyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz azınlıkta kalsak dahi mandayı kabul etmeyeceğiz. Parolamız tek ve değişmez. Ya İstiklal ya ölüm". Sözleri ile Tam Bağımsızlık hedefini göstermiştir.

Kongre sırasında manda fikrinin daha çok İstanbul'dan gelen delegeler tarafından savunulduğu görülmüş, buna karşın Anadolu delegelerinin birçoğu manda fikrine kesin olarak karşı çıkmıştır. 8-10 Eylül'de üç gün süre ile Amerikan mandası tartışılmış, Mustafa Kemal Paşa Amerikan mandasının Türk milleti için uygun olmadığını delegelere anlatıp kabul ettirince, manda ve himaye düşüncesi kesin

Tıbbiyeli Hikmet (BORAN) : Öyle değerli insanlar vardır ki adam gibi adamdır da fazla ortaya çıkmazlar. Yaptıkları ile öğünmezler. Ayrıca onca değerlerine rağmen bir gün gündeme getirmezler ve olanca sadeliği içinde yaşarlar.

Bunlardan biri de meşhur, spiker, aktör ve gazetecilerden Orhan Boran'ın (1928-) babası Tıpbiyeli Hikmet Boran'dır.

Bir tarihçi ağabey ile Atatürk ve çevresini konuşurken şu önemli ve dikkat çeken bir not vermişti: **"İstiklal Harbinde nice hizmetleri olan bazı kişilerin, harbin bitiminde sanki hiç yaşamamışlar gibi sade bir hayat geçirmişlerdir. Yaptıkları hizmetleri hiç gündeme getirmemiş ve bu hizmetleri bir gün ikbal peşine takmamışlardır"** demişti.

Kayseri'den de meşhur şair ve yazarımız Ahmet Rasim'in oğlu Mazlum Rasih'i örnek vermişti. Kendisi Kayseri Lisesi coğrafya öğretmenliği, İstiklal Harbi'nde Yedek Subaylar Başkanı, Sivas Kongresi'nde koruma, Erciyes Gazetesi'ni ve Adana'ya Doğru Gazetesi'ni çıkarma gibi önemli hizmetleri yapmış olmasına rağmen bir gün bu hizmetlerini gündeme getirmemiş soylu bir Türk münevveridir.

Nitekim hayatını yazmak için bir kalem tecrübesinde bulunmak istediğimizde, tek bilgiyi Osman Coşkun'un "İkinci Ergenekon" adlı hatırat-romanında görmüştük. İkinci bilgi ise kendisinin 1966'da Bolu'da Eczacı olduğu ve bir kızının da Amerika'da bulunduğu bilgisidir! İşte böyle adam gibi adamlardan biri de Orhan Boran'ın babası, Balıkesir'in Savaştepe ilçesinden askerî doktor Hikmet Boran (1901-1945)'dır.

Tam albaylığa terfi edecekken veremden ölmüştür. Bir vesile Orhan Boran hakkında bir yazı yazmak istemiş ve bilgi toplamıştım.

Hikmet Bey hakkında çok az bir bilgi elde etmiş ve fakat şerefli bir geçmişi görmüştüm. Nitekim Atatürk bir sohbetinde dar zamanlarında yanında değerli hizmetlerini gördüğü böyle dostlarını görmek istemiş ve Dr. Hikmet Boran Bey'i de Ankara'ya çağırtmış. Uzun aramalardan sonra bulunan Dr. H. Boran Atatürk'ün bu nazik davetine işinin çokluğu gibi bir basit gerekçe ile rahatsız etmek istemediğini belirtmiştir! Kaldı ki o zamanlar ev ekonomik bakımdan desteğe ihtiyacı olan bir ailedir. Fakat "adam olmak" o kadar önemli ve zor bir haldir ki! İşte Dr. H. Boran nadir, böyle adam gibi adamlarımızdan biridir. Dr. Hikmet Boran İstanbul'da okuduğu yıllarda İngiliz İşgaline karşı ayaklanıyorlar. İşgali püskürtüyorlar. Okulda bulunan iki kule arasına 14 Mart 1919 günü Türk Bayrağı'nı çekmişlerdir.

Tıbbiyelileri temsilen Sivas Kongresi'ne katılmış ve söz alarak Mustafa Kemal Paşa'ya hitaben yazıda geçen konuşmayı yapabilecek kadar cesur ve vatansever bir vatan evladıdır.

Ne yazık ki nice sahte kahramanlar İstiklal Harbi sonrası toprak ağası olurken böyle nice değerlerimiz de yalnız ve şerefleriyle ölmüştür! Nitekim doğduğu Balıkesir Savaştepe Belediyesi tarafından adına bir park ve büstü dikilmiştir.

Bundan daha büyük şeref ne olabilir?

Ruhları şad olsun!

olarak reddedilmiştir. Yine, Kongre'de Mustafa Kemal Paşa'nın İttihat ve Terakki Cemiyeti ile ilişkisi olup olmadığı da tartışılmıştır.

Sivas Kongresi, sekiz gün sürmüş ve 11 Eylül'de çalışmalarını tamamlamıştır. Temsil Heyeti üyeleri belirlenmiş ve Erzurum'da seçilen dokuz kişilik Heyet-i Temsiliye'ye 6+1 kişi eklenerek üye sayısı 16 olmuştur. Mîsâk-ı Millî manifestosunun ana hatları belirlenmiş, Kurtuluş Savaşı'nın çerçevesini belirleyen geleceğe yönelik kararların temeli atılmış ve önemli kararlar alınmıştır.

Kongre kararları;

- Milli sınırları içinde vatan bölünmez bir bütündür, parçalanamaz.

- Osmanlı toplumunun bütünlüğü ve milli istiklalimizin sağlanması için Kuvay-ı Milliye'yi tek kuvvet ve etkin olarak tanımak, milli iradeyi hâkim kılmak temel esastır.

- Vatan içinde birlikte yaşadığımız, bütün Gayr-i Müslim azınlıkların her türlü hakları bütünüyle mahfuz bulunduğundan, bu azınlıklara siyasî egemenlik ve toplumsal dengemizi bozacak imtiyazlar verilmesi kabul edilmeyecektir. Manda ve himaye kabul edilemez.

- Osmanlı topraklarının herhangi bir parçasına yapılacak her türlü yabancı işgal ve müdahaleye karşı millet top yekûn kendisini savunma ve direnme esası meşru kabul edilmiştir.

- Yurdumuzun herhangi bir parçası dış baskı karşısında hükümetçe terk ve ihmal etmek zorunda kalırsa, geçici bir hükümet kurularak yönetimin millet adına ele alınacağı, vatanın bağımsızlığının, milletin dokunulmazlığının ve bütünlüğünün sağlanacağı, idari, siyasi ve askeri her türlü tedbir ve kararlar alınmıştır.

"Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin ismi "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" olarak değiştirilmiştir. Yurtta ayrı ayrı bölgesel olarak çalışan tüm cemiyetlerin birleştirilmesi ve tek yönetim altına alınması sağlanmıştır.

Milletlerin kendi geleceğini bizzat kendilerinin tayin ettiği bu tarihi dönemde, İstanbul Hükümeti'nin de milli iradeye bağlı olması zaruridir. Böylece, milletin içinde bulunduğu sıkıntı ve endişeden kurtulmak çarelerine bizzat başvurmasına gerek kalmadan, Padişah tarafından 21 Aralık 1918'de dağıtılmış olan Meclis-i Mebusan'ın bir an önce hemen ve hiç zaman yitirmeden toplanması ve böylece milletin, memleketin geleceği üzerinde alacağı bütün kararları milli meclisin denetimine sunması mecburidir. Genel teşkilatı idare ve alınan kararları yürütmek için kongre tarafından Temsil Heyeti seçilmiştir. Erzurum Kongresi'nde alınan "Heyet-i Temsiliye Doğu Anadolu'nun genelini temsil eder" ibaresi, "Heyet-i Temsiliye vatanın genelini temsil eder" şeklinde değiştirilmiştir.

Sivas Kongresi ile Erzurum Kongresi'nin tüm kararları edilmiş ve bölgesel kararlarını genişleterek, tüm ulusu kapsayan bir nitelik kazandırmış ve yeni bir Türk Devleti'nin kuruluşuna temel olmuştur. Ulusal örgütlenme tüm vatanı kapsamıştır. Gücünü halktan alan yeni bir güç ve otorite ortaya çıkmış, Temsil Heyeti oluşturulmuş ve başına milli bir lider olarak Mustafa Kemal ATATÜRK getirilmiştir. Kurtuluş Savaşı bütün vatana yayılmış, millete mal edilmiştir. Ali Fuat Paşa, Batı Cephesi Komutanlığı'na getirilmiş ve Temsil Heyeti yürütme gücünü ilk kez kullanmıştır. Kongre, kendisinden sonra gelişecek tüm olayları büyük ölçüde etkilemiştir. TBMM'nin açılışında, Milli Mücadelenin bütün antlaşmalarında, Lozan'da ve Mudanya'da izleri görülmüştür.

Kongre sonucunda; Mustafa Kemal, İstanbul ile haberleşmeme emrini vermiş, Padişahtan Mebusan Meclisi'nin bir an önce toplanmasını ve Damat Ferit'in istifa etmesini istemiştir. Anadolu'daki gelişmeleri önleyemeyen Damat Ferit Paşa istifa etmiş ve yerine Ali Rıza Paşa kabinesi kurulmuştur. Temsil Heyeti'nin ilk siyasi başarısı Damat Ferit'in istifası olmuştur.

Sivas Kongresi'nin Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki önemi büyüktür. İlk milli kongre niteliğinde olduğu için kararlar bu doğrultuda alınmıştır. Sivas Kongresi ile kongreler dönemi kapanmıştır. Misak-ı Milli esasları belirlenmiştir. Heyet-i Temsiliye bütün vatanı temsil eder hale gelmiş, milli birlik ve beraberlik büyük oranda sağlanmıştır. Tam bağımsızlık ve Milli Egemenlik ilkeleri temel prensip olarak kabul edilmiştir. Himaye ve Mandacılık kesin olarak reddedilmiştir. Cemiyetler birleştirilip tek çatı altında toplanmış ve Kuvay-ı Milliye cepheleri arasında kumanda birliği sağlanmıştır.

KAYNAKÇA:

ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal, NUTUK (1919-1927), 2006.

**** E. Alb.***
TESUD Konak Şube Başkanı
Genel Merkez Ynt. Krl. Üyesi

Karikatür

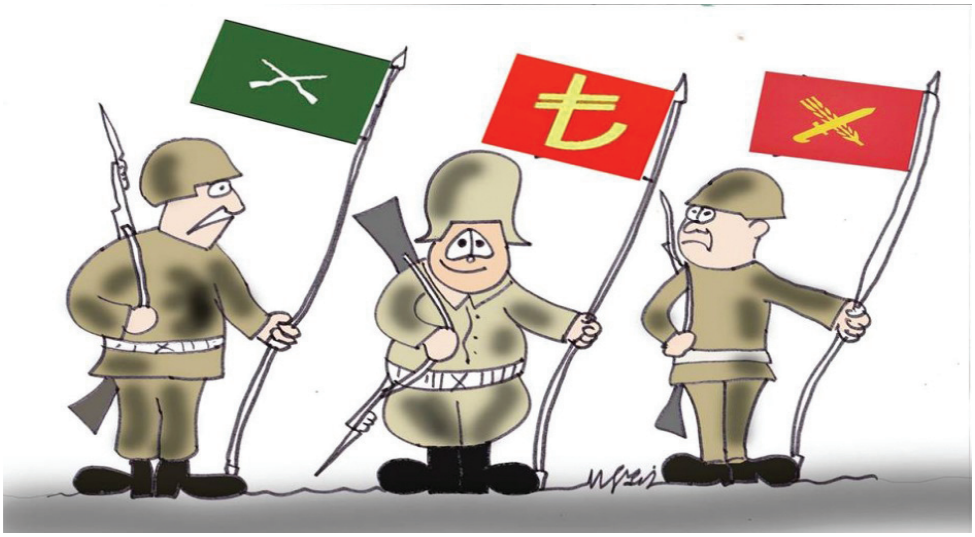

Mehmet Saim BİLGE
Em. P. Alb.
TESUD Çankaya Şb. Üyesi

Trakya Bölgesinde Yapılan Petrol/Doğalgaz Aramaları ve Kanal İstanbul

Bahattin ADIGÜZEL*

19'uncu Yüzyılın ikinci yarısından itibaren dünyanın çeşitli yerlerinde İngiltere, Almanya, Fransa, ABD, Rusya gibi devletler petrol arama faaliyetlerine girişmiş olsalar da Osmanlı Devleti hiçbir yeniliğe açık olmadığı gibi petrol arama konusunda neredeyse hiçbir girişimi olmamıştır. Petrol işleriyle ilgili yabancı girişimcilere imtiyaz hakkı vererek sorunu çözmeye çalışmıştır. Ancak sınırlı da olsa Osmanlı İmparatorluğu'nda da petrol araştırma faaliyetlerine 1887 yılında başlandığı görülmektedir. İlk petrol çıkarma imtiyazı aynı tarihte Ahmet Necati Efendi'ye İskenderun Cengen Havalisinde İngiliz-Alman firmasına verildi. Yapılan araştırmalarda bölgede "kuvvetli gaz" emaresine rastlandığı açıklanmış, ama üretime yönelik bir çalışma almamıştır.

O dönemde Osmanlı toprakları içerisinde bulunan Musul ve Boğlan bölgesinde doğal yollarla yeryüzüne çıkan petrolden yararlanıldığı "TPAO'nun ilk 50 yıl" isimli yayında açıklanmaktadır. Bu ifadeler gerçekse, gerçekten ortada bir vahim durum var demektir. Demek ki Osmanlı yöneticileri bununla yeteri kadar değil hiç ilgilenmemişlerdir. "Neden acaba?" sorusunun cevabını araştırıp bulmak gerekir.

Aynı kitapta Osmanlı döneminde petrol arama faaliyetlerinin bir diğer adresinin de 1897 yılında Tekirdağ/Mürefte civarında Sadrazam Halil Rıfat Paşa'ya verildiği belirtilmektedir. Trakya'da Petrolün aranmasına ise 1898 yılında Romanya'dan getirilen işçiler ve teknik malzemelerle başlandığı açıklanmaktadır. Gaziköy'de (eski adı Ganos) açılan 108 metre derinlikteki kuyuda petrol ve gaz emarelerine rastlandığı belirtilmektedir.

Aynı dönemde Tekirdağ/Şarköy'de açılan kuyuda 74 metrede petrol emaresine rastlandığı, "İsteme" bölgesinde açılan kuyudan ise 43 metrede arıza nedeniyle aramanın durdurulduğu, yine aynı kitapta yer almaktadır.

1899 yılında Trakya bölgesinde yapılan inceleme sonunda Mürefte Bucağının Handere bölgesinde 1901-1902 yıllarında 89,5 metrede de petrol bulunduğu yazılmaktadır. Bu kuyudan da günde 2 ton petrol üretilmesine rağmen toplam 47 ton petrol çıkartıldığı da aynı eserde yer verilmektedir. Buna rağmen üretimin neden devam etmediği anlaşılmamaktadır. Birinci Dünya Savaşından önce İngilizlerin Romanya'da petrol arama, çıkarma ve işletilmesiyle ilgili çevirdiği entrikalar okunduğu takdirde bu bölgedeki petrol araştırmalarının neden ve kimler tarafından durdurulduğu kendiliğinden anlaşılmaktadır.

1919 yılında Tekirdağ/Mürefte bölgesi Yunan işgaline uğradığı dönemde Standart Oil şirketinin bu çevrede geniş bir jeolojik inceleme yaptığı belirtilmektedir. Bu şirketin jeolojik araştırmalar yaptığı bütün bölgelerin TPAO tarafından yeniden tetkik edilerek araştırmalar yapılması ve verilen ruhsatların gözden geçirilerek yabancı şirketlere değil, TPAO veya kurulacak milli petrol arama şirketlerine yetki verilmesi sağlanmalıdır. 1859-1860 yıllarında Pensilvanya ve Bakü'de olduğu gibi "TPAO'nun ilk 50 yılı" isimli kitapta Trakya toprakları üzerinde de değişik bölgelerde çok miktarda yer yüzü tabakasına çok yakın denecek mesafede zengin doğal gaz ve ham petrol yataklarının bulunduğunu gösteren çok önemli verilere işaret edilmektedir.

Unutmayalım ki ABD'de ilk üretim kuyusundan 1860'lı yıllarda 60 metre derinlikten günde 175 varil olarak çıkarmaktaydı. Kuyudan, bugün dahi aradan 159 yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ günde 40 varil petrol çıkarılmaya devam edildiği ve çıkarılan petrolün Bradford Rafinerisi'ne gönderildiği açıklanmaktadır. Söz konusu edilen bu 'İlk Petrol Kuyusu'nun bulunduğu bölge 1999 yılında ABD Milli Parklar yönetiminin kontrolüne koruma altına alındığı da açıklanmıştır.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı Bakanlığın ve TPAO'nun Trakya'da adı geçen yerlerde hatta Trakya'nın tamamında milli şirketlere özel ruhsatlar vererek düzenleme sondajlarına başlanması gerekiyor.

Cumhuriyet döneminde de Tekirdağ/Mürefte bölgesinde 1926 yılında dönemin Türk Ticaret ve Sanayi Bakanlığı üzerinden Hasan Mustafa Bey'e arama ruhsatı verildiğini görmekteyiz. Ancak ilginç bir şekilde hükümet tarafından sondaj izni verildiği halde, kuyu dahi açılmamıştır. Çünkü aynı yıl petrol çıkarma yetkisi 702 sayılı Petrol Kanunu'yla hükümete devredilmiştir. Bu bir oyun mudur bilinmez ama 100 yıl önce yabancıların yaptıkları etütler ile 100 yıl

sonra TPAO'nun ve diğer yabancı şirketlerin çalışmalarına bakılırsa küresel güçlerin bölge üzerinde etkisinin olduğu görünmektedir. Bu konularda İngiliz entrikalarının çok olduğu "Dünya Enerji Savaşları ve Türkiye" isimli kitapta belirtilmektedir.

1927 yılında Van/Muradiye kasabasına bağlı Kurzot bölgesinde Emin Maran'ın sahibi olduğu ruhsat bölgesinde de tetkik ve aramalar yapıldıysa da buradan da bir sonuç alınamamıştır. Alındıysa da kayıtlarda yeri yoktur. Ancak bu konunun arşivlerine bakılmasında yarar bulunmaktadır. Çünkü yabancı petrol şirketleri genelde deniz ulaşımına yakın olan petrol kaynaklarını öncelikle işletmeye başlamaktadır.

1928 yılında ABD'li petrol Jeoloğu Shirley I. Mason isimli mühendis tarafından Sinop/Boyabat ve Mardin/Cizre bölgesinde aramalarda bulunduğu ve stratigrafik kesitler çıkartıldığı anlaşılmaktadır. Aynı dönemde Ekonomi Bakanı Türkiye'de petrol arama ve sondaj yetkisinin yabancı uzmanlar ya da şirketler tarafından değil Türk Mühendis ve uzmanları tarafından yapılması yönünde çalışmalar başlatılmıştır.

Bu kapsamda dönemin Vatan Gazetesi yazarı Ahmet Emin Yalman tarafından petrol mühendisi yetiştirilmek üzere yabancı devletlere öğrenci gönderilmesini gündeme getirilmiştir. Bu fikirlerin ortaya atıldığı yılda Amerika'da petrol mühendisi olarak çalışmakta olan Cevat Eyüp Taşman isimli genci, Atatürk tarafından Türkiye'nin Amerika Büyükelçisi aracılığıyla Türkiye'ye davet edilmesi sağlanmıştır. Cevat Eyüp bir yıl izin alarak 1929 yılında bazı arkadaşlarıyla birlikte Türkiye'ye dönmüş ve araştırmalara başlamıştır.

Başlatılan bu çalışma çerçevesinde 20.5.1933 tarihinde çıkarılan 2189 Sayılı Kanun ile "Altın ve Petrol Arama İşletme İdareleri Teşkilatı" isimli bir yapı ortaya çıkarılmıştır. Teşkilat o dönemin İktisat Bakanı Celal Bayar'a bağlı birim olarak çalışmaya başlamıştır. Petrol Arama ve İşletme İdaresi Cevat Eyüp Bey başkanlığında kurulmuştur. Bu konudaki çalışmalar hakkında da ayrıntılı kaynaklara rastlanamamıştır. Kısacası Bakanlık söz konusu bölgelere ve çalışmalara yönelik arşivlerini açmadığı sürece yapılacak değerlendirmelerin tabanının olmayacağı ortadadır. TPAO'nun araştırmacılara verilmeyen bir başka deyişle gizli tutulan bir dokümanı daha bulunmaktadır. O dokümanın incelenmesi gerekmektedir.

2000'li yılardan sonra Trakya bölgesinde yapılan araştırmalarda geçmişte yaşananlara benzer ilginç sonuçlarını da görmeye başladık. Örneğim Kanada Marsa Enerji Şirketinin Poyraz Sahasında yaptığı araştırmalar sonunda 2015 yılında Trakya'da yeni doğal gaz rezervleri bulunduğu medya haberlerinde yoğun bir şekilde kamuoyuna duyuruldu. Marsa Enerji'nin yapmış olduğu açıklamada bölgedeki doğal gaz rezervinin 600 milyon metreküp olduğu belirtilirken bunun 277 milyon metreküpünün kanıtlanmış rezerv olduğu açıklanmıştı. Üretilen gazın da 2016 yılında sisteme entegrasyonunun sağlanacağı belirtilmekteydi. Bu açıklama Trakya topraklarında zengin doğalgaz ve petrol yataklarının bulunduğunun 21. Yüzyılın en somut ifadeleri olarak kabul edilebilir. Bu sonuçlar Osmanlı Devleti'nin son çeyrek yüzyılı ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk 50 yılı döneminde yaşanan olaylarla örtüştüğünün açık göstergesi olarak kabul edebiliriz.

Bütün bu varlıkları göz önünde bulunduran Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun verilerine göre Türkiye'nin üretilebilir doğalgaz rezervinin 6,8 milyar metreküp olduğunu açıklaması dahi dikkatlerin bu yöne çekilmesinde önemli bir aşama olarak görülmektedir. Türkiye'ye milyar dolarlık köprüler, her vilayete bir havaalanı, milyarlarca dolarlık Kanal İstanbul gibi projelere yatırımlar yapılması yerine, öncelik adı geçen bölgelerde olmak üzere petrol ve doğal gaz sondajlarına milli şirketlerimiz tarafından yapılmasına ayrılmalıdır.

Havaalanları hem yatırım hem de işletme masrafları çok yüksek yatırımlardır. Yapılanların çoğu işletilememektedir. Bunların kriterleri iyi belirlenmelidir. Ulaştırma Bakanlığı bu konuda uzmanlarla dolu bir bakanlıktır. Havacılık alanlarında faaliyet gösteren özel şirketlerin de bu tür projelerin planlanmasında yardım ve destek alınmasında büyük yarar mütalaa edilmektedir.

Petrol ve doğal gaza yapılacak yatırımlarda ise örneğin petrol bulunduğunda piyasa dengelerini sabit tutacak olan en önemli gider kaleminin başını petrol ve doğal gaz çektiği için ekonomik sıkıntıların beklenmedik bir şekilde sona ereceğine tanık olabiliriz. Bu nedenle Türkiye'yi dışa bağımlı dövize dayalı bu enerji kumpasından kurtarmanın en kestirme yolu sondajlardır…

Türkiye; Petrol ve Bor Madenine çok özel dikkat göstermek zorunda ve mecburiyetindedir.

Türkiye'nin petrol üretimindeki amaçları nedir?

Türkiye'nin her ne kadar zengin bir petrol ülkesi olduğu belirtilse de önemli bir kaynağa ve/veya bilgi-

ye de sahip değil. Var olanlar da tam olarak kamuoyuna açıklanmadığı için toplum tarafından da bilinmemektedir. Ama belirli oranda petrol üretimi yaptığımızda bilinen bir başka gerçektir. En önemli petrol üretim bölgemiz olan Batman-Raman Dağı bölgesi, Trakya ve Adıyaman civarında çıkarılan petrol etkili bir şekilde işletilmeye devam edilmektedir. Ancak yeni kuyuların açılması, yatırıma önem verilmesi gibi önemli gayretlerin gösterilmediği de ortadadır. Oysa petrol üretimi Türkiye'nin yurt dışına döviz ödemeyecek şekilde işletmelerimizin öncelikli amacı ve yatırım alanı olması gerekmektedir. Bunun gerçekleşmesi halinde dövizin dışarı çıkması önlenir, işsizlik hissedilir derecede azalır, ulaşım giderleri her sektörde sabitleşir ve tüketim maliyetlerinin sabitleşmesini sağlar.

İkinci olarak ham petrolün üretimini artırmak için araştırma yatırımlarına devam ederken, bu ham maddeyi değişik amaçlı endüstri dallarında da kullanarak ülkenin iktisadi ve sosyal hayat üzerinde müspet yönde önemli değişiklikler meydana gelmesine yardımcı olunabilir.

Üçüncü aşama ise Türkiye'nin petrol üretimini yurt dışına satacak seviyeye yükseltmek olmalıdır. Bu zamanla gerçekleşecek bir durumdur.

Sonuç olarak Türkiye'nin hedefinin bir an önce ham petrol üretimini artırarak önce kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek seviyeye çıkarmak olmalıdır. Böylece döviz olarak yurt dışına aktarılacak olan bu fonu AR-GE'ye ve petrol kulesi veya platformlarına harcamak olmalıdır. Başlangıçta bu hedefi gerçekleştirebilmek için Türkiye genelinde yaratılan dev projelerin önceliklerini iyi belirlemek gerekir.

Örneğin 2018 yılında ihalesinin yapılacağı açıklanan (Henüz yapılamadı) Kanal İstanbul projesi iptal edilebilir. Buraya ayrılan fon petrol araştırmasına yöneltilebilir. Kanal İstanbul projesi oldukça sakat bir proje olarak görülmektedir. Çünkü söz konusu bu Kanal; ne Süveyş Kanalı'na ne de Panama kanalına en ufak bir benzerlik göstermemektedir. Kanal İstanbul Projesinin bu kanalların elde ettikleri gelirin %1'ini dahi gerçekleştirmesi mümkün değildir. Bu ancak Süveyş ve Panama kanallarının fonksiyonlarını ve açılmasına neden olan tarihi ve ticari sebepleri siyasi tarih kitaplarından okunduğu takdirde kendiliğinden anlaşılabilir. Aksi halde herkes bunu sadece kanal olarak görür ve geçerler. Ayrıca bu kanalın Montrö Antlaşmasını zorlama ihtimali de vardır.

İşletmede verimliliği olmayacağı gibi Türkiye'ye vereceği zararlar da çok fazladır. Çünkü Türkiye'ye açılacak olan kanalın genişliği, derinliği ve uzunluğu oranında on binlerce km²'lik toprak parçası kaybedilecektir.

Kaybolan bu toprağın geri dönüşümü bir daha asla mümkün değildir.

Kanal İstanbul'un ihale bedelinin üstünde alımsatımlar, yeni ihaleler ve yıllarca sürecek inşaatlarla Trakya toprakları yok edilecektir.

Bu da Trakya'da tarıma, hayvancılığa, eko turizmine ve söz konusu topraklar altında yatan doğalgaz ve ham petrol yataklarına en büyük darbenin vurulmasına neden olacaktır.

Süveyş Kanalı inşası ve kanalın stratejik önemi

Kıbrıs, İngiltere açısından Doğu Akdeniz'de Süveyş Kanalının kuzeyden kontrolünü sağlayan tek ve en yakın kara parçası olması nedeniyle çok önemliydi. İngiltere bunun işaretini Süveyş Kanalının açıldığı 1869 yılından önce vermişti. Her ne kadar Süveyş kanalı Fransızlar tarafından yapıldıysa da kanalın hisse senetlerinin büyük kısmını daha inşaat dönemindeyken gizlice İngilizler satın almıştı. Çünkü Süveyş kanalı sömürgelere giden yolun emniyeti olmakla birlikte Uzakdoğu ve diğer kıtalara ve adalara ulaşım zamanını büyük ölçüde azaltmaktaydı. (hrt-1)

Hrt-1: Süveyş Kanalının dünya üzerindeki coğrafi konumu ve önemi. Batı Avrupa sahillerinden gelen gemilerin seyir mesafelerini 6.000 mil (11.112 km) kısaltmakta yakıttan ve zamandan tasarruf sağlanmaktadır.

Süveyş Kanalının açılmasıyla Kıbrıs Adasının önemi bir kat daha artmıştı. Bu nedenle Süveyş kanalıyla ilgili bir parantez açarak kanalın önemi ve devletler arasında dönen entrikalar araştırılırsa konu netlik kazanacaktır.

Süveyş Kanalı, Akdeniz'i Kızıldeniz üzerinden Hint Okyanusuna bağlayan Dünyanın en önemli deniz geçitlerinden birisidir. Kanal, Fransızlar tarafından 1869 yılında hizmete açıldı. Mısır'ın Portsait Limanı ile Kızıldeniz'in ucunda yer alan Süveyş şehri arasında inşa edildi. Toplam uzunluğu 168 km'dir. İnşa edildiği dönemde Kanalın su tabanındaki genişliği 45 metre ile 100 metre arasında değişirken, su yüzeyindeki genişliği 80 metre ile 135 metre arasında değişmekteydi. Derinliği ise 11-12 metre kadardı. (hrt-1)

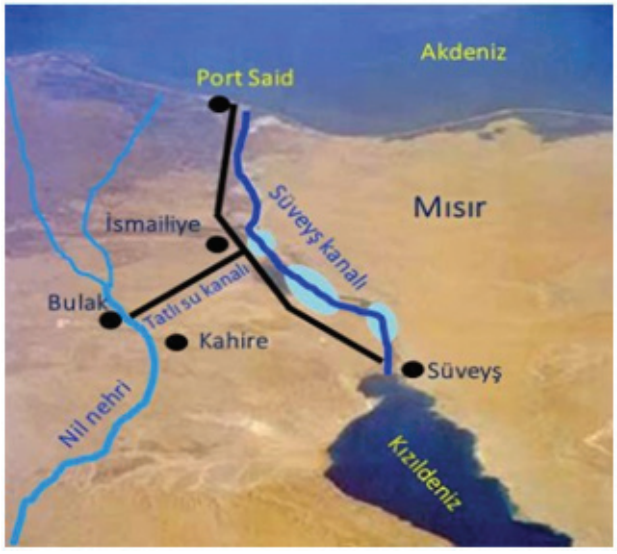

2-Süveyş Kanal güzergâhının yüksek irtifadan görünümü. İnşaata 25.4.1859 tarihinde başlandı, 17.11.1869 tarihinde tamamlanarak hizmete açıldı.

Ancak zamanla teknolojinin gelişmesi, gemilerin gittikçe büyümesi üzerine modernizasyon çalışmaları başlatıldı. Bu kapsamda kanal; 1956'da Mısır tarafından millileştirildi ve genişliği 150 metreye ulaşırken, 10 metre derinlikteki zemin genişliği 45 metreden 60 metreye ulaştı. Kanalda, Port Said Limanından itibaren 50 km güneyine kadar olan bölgede tek gemi geçişi yapılabilmekteydi. Böylece Kızıldeniz'e kadar olan göller bölgesinde iki gemi yan yana geçebilecek duruma getirildi. 322 milyar dolara mal olan bu tadilat sonunda kanaldaki başlangıçtaki seyahat süresi 45 saatten 15 saate düşürülmüştü. Böylece kanaldan bir saatte geçen gemi sayısı artırılmış oldu. Avrupa'dan Uzakdoğu Asya'ya giden gemiler Afrika kıyılarından okyanusun azgın sularından dolaşarak ortalama 16.000 mil kat ederek seyrederlerken, Süveyş Kanalının açılması sayesinde mesafe 6.000 mil kısalarak 10.000 mile düşürülmüş oldu. (hrt-2)

Süveyş Kanalının inşası uzun yıllar aldı. Ne inşaat kolay oldu ne finans sorunu kolay çözülebildi. Fransa 1856 yılında Mısır'dan imtiyaz hakkı aldı. Böylece bütün milletlerin geçişine müsaade edilecek bir kanal yaptırılmasına karar verildikten sonra 99 seneliğine işletecek olan 'The Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez' adıyla 15 Aralık 1858 tarihinde 'Süveyş Kanal Şirketi' kuruldu. İnşaatına da 25 Nisan 1859 tarihinde başlandı. Kazı işinin yapılacağı bölge çöl ve çöl görünümlü bir araziydi. Ciddi bir engebe yoktu. İnşaat yaklaşık 11 yıl sürdü.

Süveyş Kanalı'nın inşası esnasında teknik sorunların dışında inşa işlerinde çalışan İngiliz ve Fransızlar arasında ülkelerin politik niyetlerinden kaynaklanan güçlükler de yaşandı. İnşaatın en büyük sorunu finansman problemiydi. Projenin başlangıç bütçesi 130 milyon Fransız altını (41.860.000 dolar) tahmin edilirken, 287 milyon Fransız altınına (92.414.000 dolar) ulaştı. Fransa finans krizini aşmaya çalışırken dönemin İngiltere Başbakanı; İngiltere Meclis ve Hükumetine dahi haber vermeksizin gizlice Kanalın büyük miktarda hisse senetlerini satın aldı. Emperyalist siyaset ve yönetim stratejisi işte böyle bir şey!..

Kanalın inşaatında 20 binden fazla işçi çalıştırıldı. Kanal 17 Kasım 1869 tarihinde hizmete açıldı ve İngilizler iee Fransız özel sektörünün eline geçti.

Süveyş kanalı inşa edilmemiş olsaydı buradan geçen gemiler Güney Afrika Ümit Burnunu dolaşarak yoluna devam edecekti. Bu da her türlü gemiye çıkış noktasına göre 6.000-12.000 mil daha fazla yol kat etmelerini gerektirmekteydi. Hem zaman hem yakıt hem de şirketlerin işletme masraflarını önemli bir oranda artırmış veya aynı oranda azaltmış olacakları anlamına gelmektedir.

Panama Kanalının inşası ve stratejik önemi

Süveyş Kanalından sonra inşa edilen ikinci önemli kanal Panama Kanalıdır. Panama Kanalı yapılmasaydı Kuzey Amerika batısından veya Avrupa Kıtasından gelen gemiler Batı Amerika kıyılarına gidebilmesi için Güney Amerika Kıtasının Cape Horn Burnu'nu dolaşması gerekmekteydi. Kanallara bu açıdan bakıldığında hem Süveyş Kanalının hem de

Panama Kanalının dünyada bir başka alternatifi yoktur.

Panama Kanalı, Amerika kıtasında Atlantik Okyanusu ile Pasifik Okyanusu'nu birbirine bağlayan ve Orta Amerika'nın Panama toprakları içerisinde inşa edilmiş bir kanaldır. (Hrt-3)

Hrt-3: Panama Kanalının coğrafi konumu ve özellikleri ile Panama hakkında bilgiler

Panama Kanalı, tarihin en büyük ve en zor mühendislik projelerinden biridir. Bu kanal açılmasaydı Amerika'nın doğu sınırından batısına veya tersi istikamette gitmek isteyen veya başka kıtalardan gelen deniz vasıtaları, Güney Amerika kıtasının en güney uç noktası olan Cape Horn Burnundan dolaşmak zorundaydılar. Bu da çıkış noktasına göre değişmekle birlikte yaklaşık 7.000 ile 12.000 millik ek yol kat etmek anlamına gelmekteydi.

Panama kanalının inşasıyla ilgili ilk ciddi çalışmalar 1880 yılında Fransızlar tarafından başlatılmış olmasına rağmen inşaat ABD'liler tarafından 1914 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Kanalın uzunluğu 83 kilometredir. Kanalın yapımı sırasında, büyük toprak kaymaları nedeniyle çok değişik türde güçlüklerle karşılaşılmıştır. Kanal inşaatı süresince yaklaşık 27.500 işçi inşa sürecinde can vermiştir. Yaralanan ve sakat kalanlar hakkında bir bilgiye ve rakama ulaşılamamıştır.

Kanal yapılmadan önce New York'tan San Francisco'ya giden bir geminin Cape Horn burnunu kullanarak gitseydi 12.149 mil (22.500 Km) yol kat etmesi gerekmekteydi. Oysa bu gemi Panama kanalını kullanarak giderse 5.372 mil (9.500 km) yol yaparak ulaşabilmektedir. Bu da 6.777 mil (13.000 km) daha uzun seyahat anlamına gelmektedir. Yani bu durum her ticari gemisinin Panama Kanalını kullanmasına değer niteliktedir. Bu nedenle Panama Kanalı deniz ulaşımında bütün dünya ülkelerine çok önemli stratejik bir rol oynamaktadır.

Panama Kanalı'ndan her yıl 14.000'den fazla gemi geçmektedir. Taşınan yük miktarı 220 milyon tonun üzerinde olduğu belirtilmektedir. Bu rakam her geçen yıl artarak devam emektedir. Kanala giriş ve çıkış arasındaki yolculuk süresi yaklaşık 9 saat sürmektedir.

Kanalın giriş kapısından çıkış kapısına kadar olan uzunluğu 81.300 m, genişliği en dar yeri 91 metre, en geniş yeri 300 metre, derinliği ise 12,5-13,7 m arasında değişmektedir.

Panama Kanalı, Süveyş Kanalından farklı özellikler taşır. Kanalın orta kısımda suni bir göl olan Gotun Gölü bulunmaktadır. Bölgede yapılmış olan barajın su toplamasıyla oluşmuş irtifası yüksek bir göldür. Bu gölün su yüzeyi hem Atlas hem de Büyük Okyanus'tan yüksektir. Bu nedenle inşaat döneminde en büyük sorun bu bölgede yaşanmıştır.

Kanala giren gemi, kademeli olarak havuzlar vasıtasıyla göl seviyesine kadar yükseltilir. Yolun büyük bir kısmı bu göldedir. Gölden sonra tekrar havuzlar yardımıyla kademeli olarak diğer okyanusun seviyesine indirilmektedir.

Panama Kanalının Süveyş kanalından en önemli üstünlüğü dünyanın en büyük gemileri dahi bu kanaldan rahatça geçebiliyor olmasıdır. Örnek vermek gerekirse ABD'nin uçak gemileri dahil, bütün gemileri Büyük Okyanus'tan Atlas Okyanusu'na veya tersi istikametinde rahatça geçebilmektedir.

Kanalın kontrolü ABD ve Panama Devleti arasında 1903 yılında imzalanan Hay-Bunay-Varilla Antlaşmasıyla belirlenmiştir.

Kanal İstanbul Projesine gelince;

Kanal İstanbul Uluslararası Deniz Hukuku kuralları ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi gereğince İstanbul ve Çanakkale Boğazları, uluslararası su yolu statüsünde olup devletler Montreux Boğazlar sözleşmesine göre belirlenmiş olan kurallara göre geçiş yapma hakkına sahiptir. Türkiye bu anlaşmaya birinci derecede taraf olan bir ülkedir. Söz konusu uluslararası anlaşma Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın üzerinde olduğuna göre bu sözleşme hükümleri değişmediği sürece bütün dünya gemilerinin Kanal İstanbul'un kullanılmasına zorlanamayacağı açıkça görülmektedir.

Her şeyden önce diplomatik sorunlar ile sigorta şirketlerine yönelik yaşanabilecek olası sorunlar çözümlenmeden böyle bir ihaleye asla çıkılmamalıdır.

Ayrıca sorun çözülmezse "ne kazanırız ve neler kaybederiz" konusunda doğabilecek mali ve hukuki konuların muhasebesi de iyi yapılmalıdır.

Çünkü Türkiye sadece İstanbul'dan ibaret olmadığı gibi bugünkü hükümetten de ibaret değildir. Kanal inşa edildikten sonra bu sözleşmenin değiştirilme girişimlerine başlanırsa, Türkiye kendi kendine uluslararası bir sorun yaratmış olacaktır.

Bu konuda olası sorunlar ihaleden önce çözümlenmez ise ihaleden sonra bunun çözümlenmesi de otomatik olarak Türk halkının sırtına yüklenmiş olacaktır. Buna da hiçbir hükümetin anayasal bir yetkisi yoktur. Hükümetler bugün var yarın yoklar!.. Bu gerçek asla unutulmamalıdır!.. O nedenle aşağıda sıralanan hususlar ciddi bir şekilde ele alınmalıdır:

- Kanal İstanbul projesi öncelikle TBMM'de görüşülmelidir.
- Toplum yetkililer tarafından medya ortamında açıkça bilgilendirilmelidir.
- Boğazın uzunluğu, genişliği, derinliği ne kadar olacaktır?
- Üzerinde kaç adet asma köprü kurulacaktır?
- Çıkarılan milyonlarca ton molozlar ne olacaktır?
- Yerleşim alanının sınırları belli midir? Etrafında yerleşim alanı olacak mıdır?
- Kaç kilometre karelik toprak deniz sularına terk edilecektir?
- Bir daha kazanılamayacak olan bu toprağı terk etmek bir hükümet hatta TBMM tek başına yetkili midir?
- Bu toprak bir daha kazanılamayacak ise bu uygulama vatan toprağını satmakla eş anlamlı değil midir?
- Bölgede yeni yerleşim alanı kurulacak mıdır? Yoksa sadece transit geçişlere mi müsaade edilecek.
- İhale bedelinin içerisinde neler vardır?
- Olası kazalarda veya olağanüstü afetlerde yaşanacak durumlara karşı ne gibi sorumluluklar ortaya çıkacak ve bu riskleri kim ya da kimler karşılayacak?
- Yabancı devletler kanalı kullanmaları için zorlanabilecekler mi? Zorlanırsa uluslararası sorunlar hangi mahkemelerde görülecek?
- Kazılar esnasında civar arazide petrol veya doğal gaz bulunduğu takdirde nasıl bir yaklaşım sergilenecek?
- Yap işlet devret sistemi de olsa bunun bedeli nasıl ödenecek? Hangi gelir kalemleri göz önüne alınarak bu proje hayata geçirilmeye karar verildi.

Hrt-4: Yapılması planlanan Kanal İstanbul projesinin muhtemel konumu ve geçeceği güzergâh haritası (kroki ölçeksizdir ve basında çıkan haberlerden esinlenilerek çizilmiştir.)

Montreux Boğazlar Sözleşmesi

Kanal İstanbul projesi hayata geçmeden ve ihalesi yapılmadan önce Montreux Boğazlar Sözleşmesinin içeriği hakkında kısa bilgi vermek isterim.

Montreux Boğazlar Sözleşmesi İstanbul ve Çanakkale Boğazlarından giriş rejimini ve Boğazlar bölgesinin güvenliğini sağlayan bir antlaşmadır. 1923 yılında Lozan Antlaşmasıyla birlikte imzalanan Boğazlar Sözleşmesinin 1936 yılında yeniden düzenlenmiş şeklidir.

Bu sözleşme Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından 31 Temmuz 1936 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girdi. Böylece 1923 Lozan görüşmelerinde boğazların silahlardan arındırılması ve güvenliğinin sağlanması için kurulan Uluslararası Boğazlar Komisyonuna bırakılmış olan yetkiler Montreux Boğazlar Sözleşmesiyle netlik kazanması sağlanmıştır.

Sözleşmeye imza atan ülkeler; Türkiye, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) (Dağıldıktan sonra Karadeniz'e kıyısı olan diğer ülkeler yararlanmaktadır-Gürcistan, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan), İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya ve Yunanistan idi. Sözleşme görüşmelerine İtalya dışında dokuz ülke katıldı. 9 Kasım 1936 tarihinde yürürlüğe girdi. İtalya bu sözleşmeyi 2 Mayıs 1937 tarihinde, Japonya ise 19 Nisan 1937 tarihinde imzalayarak katılmış oldular.

Doğabilecek sonuçlar:

Sonuç olarak boğazlardan geçiş rejimi Montrö Antlaşmasına göre Kanal İstanbul'un açılmasıyla Türki-

ye ne gibi sorunlar yaşayacaktır? Şu an serbest platformlarda tartışılmadığı için bilinmiyor!..

Montrö'ye tabi olmaksızın serbestçe Karadeniz'e geçişlerde ne gibi önlemler alınacak ve geçiş rejimi düzenlenecektir? Karadeniz'e kıyısı olan devletlere Montrö'nün verdiği uluslararası hakların ihlali olduğunda ne gibi tedbirler alacağı bilinmemektedir. Çünkü bu durum sadece Karadeniz'e kıyısı olan ülkeleri değil doğrudan doğruya Türkiye'ye yönelik tehditleri de ön plana çıkarmaktadır.

Her türlü savaş gemisinin Karadeniz'e geçtiğini farz ve kabul edersek Türkiye ne gibi dış tehditlere maruz kalabilir? Türkiye doğu-batı-kuzey ve güneyden tam anlamıyla bir kuşatmanın altına girerse durum ne olacak? Unutmayalım ki Türkiye bir NATO ülkesidir. Türkiye'nin bu özelliği kullanılarak Rusya'yı ve Orta Asya'yı daha yakından kuşatmak anlamına gelmektedir. Bu durum da Türkiye hedef tahtası durumuna gelmeyecek mi? Gelirse Türkiye neler yapacak?

Kanal İstanbul'un genişliği emniyet alanları, zorunlu olarak inşa edilecek limanlar dahil tesislerle birlikte genişlik 1000 metre, uzunluğunun ise 80 km olduğunu farz ve kabul edersek (1.000 km x 80 km=) 80 km² lik toprak kaybının hesabını kim kime verecek? Çünkü bu toprak bir daha kazanılamayacak şekilde kaybedilecektir. Devletin asıl sahibi olan vatandaş bu yetkiyi devrediyor mu?

Bu topraklar altında yatan doğal gaz ve ham petrol rezervlerinin akıbeti ne olacaktır? Unutmayalım ki yukarıda vermiş olduğumuz rakamlar sadece su altında kalacak olan alanları kapsamaktadır. Etrafında oluşabilecek yerleşim alanlarını, diğer insan yapısı yol, köprü, dinlenme alanları ve ulaşımda ihtiyaç duyulan her türlü sosyal alt yapıyı da kapsamamaktadır.

Yerleşim alanlarının Batı istikametinde derinlikleri kaç kilometreye tekabül edecektir. Kanal İstanbul üzerinde 10 adet köprü inşa edileceği medya haberlerinde yer almaktadır. Bu köprüler sıradan bir karayolu köprüsü olmayacağına göre bunlarla ilgili ana ve yan yollar İstanbul'un yükünü kaç kat arttıracaktır? Ve bunun ülkeye maliyeti ne olacaktır? Bu ve buna benzer sorunların cevaplarını verebilecek ne siyasetçi ne de bürokrat bulunmamaktadır. Yok görünüyorlar… Çünkü sadece Sayın Cumhurbaşkanı anlatıyor televizyonlarda… Bu konu üzerinde derin bir sessizlik var. Sessizlik ülkeyi batağın içine sürükleyebilecek hale getirebilir. Kazılacak hafriyat ve kaya parçalarının nerelerde ne amaçla kullanılacağı toplum tarafından dahi bilinmemektedir. Bu hafriyat çalışmalarının ne getirip ne götüreceği dahi hesaplanmadıysa hesaplanmalıdır. Türkiye sadece İstanbul'dan ibaret değildir.

Bu koşullar altında ihale bedeli yap-işlet-devret dahi olsa geçişlerden elde edilecek gelir kurbağayı ürkütmeye değecek mi? Devletleri, İstanbul Boğazından değil de Kanal İstanbul'dan geçmelerini zorlayacak veya sağlanabilecek mi?

- Geçiş hakları işletmeye sahip olacak ülkelerin ilgili şirketleri tarafından mı yoksa Türkiye Cumhuriyeti'nin yetkili organları aracılığıyla mı yürütülecek?

- Olası bir kazada sigorta şirketlerinin konuya yaklaşımı nasıl olacak?

- Kötü hava koşullarında, deprem ve diğer doğal afetlerde nasıl önlemler alınacak?

- Bu olağanüstü durumlarda Türkiye'nin risklerinin ne olacağı belirlendi mi?

Gibi onlarca sorular ve sorunlar o kadar çok ki hangisini ele alıp incelenmesi dahi insanları derin derin düşüncelere sevk etmektedir.

Sonuç olarak akla çok sayıda soru ve sorun gelmektedir. Bunları sonradan değil işin başında yani ihaleden önce düşünülüp cevaplandırılması ve hem Türkiye Cumhuriyeti halkının hem de ihaleyi alan şirketlerin bu incelikleri ihale öncesinden bilmeleri gerekmektedir. Bunlar bilinmeden böyle bir ihale yapılmamalıdır. Yapılacaksa sorumlulukları milletin sırtına yüklenmemesi gerekmektedir. Çünkü onları bu konu üzerinde görüşleri alınmamıştır. Dolayısıyla bu bir referandum gerektiren bir konu olarak gündemdeki yerini ilelebet koruyacak bir konudur. Hükümetler gelip geçicidir. Devlet bakidir. Bu tür işler sadece hükümet kararıyla değil devlet politikasıyla yürütülmesi gereken projelerdir. Çünkü Kanal İstanbul'un ne Süveyş Kanalına ne de Panama Kanalına en ufak bir benzerliği bulunmamaktadır. Deniz işletmecilerine ne gibi avantajlar sağlayacağı bilinmediği gibi bulunmamaktadır da…

Kanalın uzunluğu, genişliği ve geçişler esnasında olabilecek kaza dahil her türlü liman kolaylıkları nedeniyle değişmekle birlikte yaklaşık 80-100 km² lik toprak kaybı söz konusudur. Bu kadar büyüklükte toprak kaybı satılarak terk edilmiş anlamına gelmektedir. Çünkü kanal açıldığında bir daha bu toprak parçasından yararlanmak mümkün değildir. Böy-

le bir yetki Türkiye Cumhuriyeti yasalarında hükümetlere tanınmış mıdır? Tanınmamışsa bu satma yetkisini bir hükümet tek başına nasıl alabiliyor? Konu TBMM'de, Bakanlar Kurulunda, Milli Güvenlik Kurulunda, Genelkurmay Başkanlığında, Türkiye Barolar Birliğinde, Üniversitelerin hukuk ve siyasal bölümlerinde ve düşünce kuruluşlarında tartışıldı mı? Tartışıldıysa bu görüşler hükümet tarafından toplatılıp değerlendirmeye alındı mı? Topluma bilgi sunuldu mu?

Kısacası sorular çok, konular derin. Ama projenin ayrıntılarını tartışan yok. Tek bilinen şey iş sahası artacak… Hangi sektörde? İnşaat ve hafriyatta… Ama taş, demir, beton ve hafriyat karın doyurmuyor ki…

Oldukça yüksek bütçelerle buraya ayrılacak olan fon Anadolu'da ve kıyılarımızda petrol ve doğalgaz rezervi belli olan bölgelerde (Trakya, Güneydoğu Anadolu Bölgesi, İskenderun Körfezi, Van Gölü bölgesi Karadeniz ve Akdeniz gibi) sondajlara ve araştırmalara kaydırılmasının ülke için çok daha yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Yukarıda açıklanan sebeplerden dolayı Kanal İstanbul'a (Hrt-4) yönlendirilen yüz milyarlarca dolarlık yatırımın yönünü Petrol aramaya, tarım ve hayvancılığın desteklenmesine kaydırılırsa kredinin Türkiye'nin kendi ekonomik çark zinciri içerisinde kalması sağlanabilir. Elde edilen gelirle de hem yeni yatırımlara yöneltilmesine hem de yeni yan sanayilerin kurulmasına ve gelişmesine zemin hazırlanmış olacaktır.

Ancak bunun için 50 yıl önce Prof. Dr. Muammer Aksoy'un dediği gibi; "Hükümetin Türkiye Petrol Kanunu'nu ve bu kanunun uygulama esaslarını belirleyen yönetmelik ve yönergelerin değiştirmesini gerektirmektedir" sözünü masaya ayrıntılı bir şekilde yatırıp tartışılması gerektiğine inanılmaktadır.

Mademki benim müttefiklerim Türkiye Cumhuriyeti ile değil terör örgütleriyle iş tutuyor!.. NATO'ya üye olmayan Güney Kıbrıs Rum Yönetimini NATO toplantısına davet edecek kadar Türkiye'yi küçük görüyor, ben de Türkiye Cumhuriyeti olarak gerekli tavrımı ve yaptırımımı aynı şiddetle uygularım… Kıbrıs'a müdahale ettiğimiz 1974 yılındaki durumu hiçbir politikacı, siyasetçi, bilim insanı ve Türk halkının unutmaması gerekmektedir. Ceza; hak edene hak ettiği zaman içerisinde verilirse etkilidir.

Türkiye'nin yeraltı zenginliklerini yabancı devlet ve şirketlerin tekelinden kesinlikle çıkarılması gerekmektedir. Çünkü ABD, İngiltere, Fransa, Hollanda ve Almanya gibi devletler AB'de, NATO'da müttefikimiz oldukları halde PKK terör örgütü başta olmak üzere Türkiye'nin yanında yer almaları gerekirken sayıları iyice birbirine karıştırılan terör örgütlerinin yanında yer almakta ve onlarla kol kola girip Türkiye'ye cephe alması ve Türkiye sınır boylarında Türkiyesiz operasyonlara girişmesini nasıl ki kabul etmiyorsak ve onları bu düşüncelerinden vaz geçirmeye çalışıyor da hâlâ başaramıyorsak, ipotek altına alınmış olan bu topraklarımız üzerinde de 'Türkiye kendi toprakları üzerinde her türlü operasyonu yapma yetkisine sahiptir' diyerek verilen kapitülasyonları kaldırmamız gerekmektedir.

Madem ki bu devletler BM'ye, AB'ye ve NATO'ya rağmen Türkiye'nin yanında olmuyorlar ve terör örgütleriyle açık bir şekilde, bütün dünyanın gözleri önünde kol kola giriyorlarsa biz de Türkiye olarak NATO'dan çıkmayarak Türkiye'deki NATO'ya tahsisli üs ve tesisleri dahil yabancı petrol şirketlerine verdiğimiz imtiyazları da denetim altına alarak gerektiğinde durdurarak onlara hak ettikleri şekilde mücadelenin yollarını yaratmalıyız.

Biz Çanakkale'de onların top, tüfek, gemi ve uçaklarıyla onları hezimete uğratmadık. Elimizdeki 3-5 top ve çakar almaz silah ve zor koşullarda imal ettiğimiz mühimmatlarla başardık.

Kurtuluş Savaşını onların tamamını karşımıza alarak akılla, mantıkla planlamalar yaparak, halka danışarak, onlara gerçekleri anlatarak halkın direnme ruhunu yaratarak kazandık bu ülkeyi.

Devrimleri onlar baltalamaya çalıştılar ama biz Türk halkı olarak yapmayı başardık. 1920-1950 yılları arasında gerçekleştirilen değerlere bir bakın. Dışarıdan yardım alarak değil kendi insanımızın aklıyla, emeğiyle yarattık o ekonomik değerleri.

Bir ülkenin Milli Güç unsurlarının en başında Milli Ruh gelir. Milli Ruhu yeni baştan sağlayarak her şeyin üstesinden gelebilecek bir toplumuz. Haksız hakaretlerden uzaklaşmalıyız… Toplumu bölerek değil birleştirerek milli ruh sağlanır… Planlar, projeler gerçekleştirilebilir…

Yeter ki liderler ve parlamenterler iç kavgayı sona erdirsinler, kutup yaratmasınlar, iktidar-muhalefet kavgasına son verip kucaklaşsınlar, medya yamyamlık yapmasın, her şeyin kendiliğinden düzeleceğini göreceklerdir.

**** E. Kr. Plt. Kur. Alb.***
TESUD Çankaya Şb. Üyesi

TSK Dayanışma Vakfı

*M. Ersin SARISÖZEN**

Türk Silahlı Kuvvetleri Dayanışma Vakfı; Subay, Astsubay, Sivil Memur, Uzman Jandarma, Uzman Erbaş, Sözleşmeli Erbaş ve Sözleşmeli Erlerden şehit olanların ve görevde iken hayatını kaybedenlerin aile fertlerine, gaziler ile malul olanların kendilerine nakdi yardım yapmaktadır.

Bu kapsamda vakıf tarafından yapılan yardımlar, vefat yardımı ve maluliyet yardımı olmak üzere iki grupta toplanabilir. Vefat yardımı hayatını herhangi bir şekilde kaybeden personelin geride kalan aile fertlerine yapılırken, maluliyet yardımı malulen emekliye ayrılan personelden Sosyal Güvenlik Kurumunca 1,2,3 ve 4'üncü derece verilen personele yapılmaktadır.

Vefat yardımı miktarı hizmet yılına göre belirlenmekte ve hizmet yılı az olan personelin hak sahiplerine daha fazla yardım yapılmaktadır. Maluliyet yardımı ise maluliyet derecesine göre yapılmaktadır. Yardımlarda rütbe veya statü ayrımı yapılmamaktadır.

Bu iki ana yardıma ilave olarak vefat yardımı yapılan dul eşe veya 1 ve 2'nci dereceden maluliyet yardımı yapılan silah arkadaşımıza Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından dul ve yetim aylığı veya maluliyet aylığı bağlanmaz ise vakıf tarafından Emekli Maaş Sistemi yardımı adı altında ikinci bir yardım daha yapılmaktadır.

1 Ocak 2000 tarihinde kurulan vakıf, büyük bir çoğunlukla TSK personelinin ödediği yıllık katkı payları ile; 2000-2018 yılları arasındaki 19 yıllık süre içerisinde şehit olan ve görevde iken hayatını kaybeden 3211 personelin aile fertlerine, malul olan 1449 kişinin ise kendisine, toplam olarak 143 milyon Türk Lirası nakden ödeme yapmıştır.

Son yıllarda TSK personel yapısında meydana gelen değişim ve profesyonel orduya geçiş çalışmaları kapsamında terörle mücadele ve yurtdışı operasyonlarda profesyonel personel kullanılması, TSK Dayanışma Vakfının yaptığı yardımların büyük oranda artmasına neden olmuştur.

Bu kapsamda, TSK Dayanışma Vakfı tarafından;

* 2016 yılında şehit olan ve vefat eden 456 personelin aile fertlerine ve malul olan 109 kişinin kendisine toplam olarak 26,4 milyon Türk lirası,

* 2017 yılında şehit olan ve vefat eden 273 personelin aile fertlerine ve malul olan 122 kişinin kendisine toplam olarak 18,3 milyon Türk lirası,

* 2018 yılında şehit olan ve vefat eden 309 personelin aile fertlerine ve malul olan 122 kişinin kendisine toplam olarak 19,7 milyon Türk lirası yardım yapılmıştır.

* 2019 yılında bu güne kadar şehit olan ve vefat eden 127 personelin aile fertlerine ve malul olan 91 kişinin kendisine toplam olarak 9,1 milyon Türk lirası yardım yapılmıştır.

Son dört yılda yapılan yardım miktarı 73,5 milyon Türk lirası olup bu rakam 20 yılda ödenen toplam yardım miktarı olan 152 Milyon Türk Lirasının %48,3'üne tekabül etmektedir. Bu rakamdan da anlaşılacağı üzere TSK Dayanışma Vakfının üzerine yüklenen sorumluluk büyük oranda artmıştır ve önümüzdeki dönemde de artarak devam edecektir.

Son dört yıl içinde yardım yapılan personelin statülerine bakıldığında ise yardım yapılan uzman erbaş ve sözleşmeli er sayılarında büyük oranda artışlar gözlenmektedir. Son dört yıllık döneme bakıldığında, yardımların % 70'inin Uzman Jandarma, Uzman Erbaş ve Sözleşmeli Erlere yapıldığı görülmektedir. Zaman içinde vakfın en fazla oranda yardım yaptığı statünün, Uzman Erbaşlar ve Sözleşmeli Erler olacağı değerlendirilmektedir.

TSK, J.Gn. K.lığı ve Sah. Güv. K.lığı personelinin Vakfımızı yeterince tanımaması Vakfımızın en önemli problemlerinden bir tanesidir. Personel, Vakfa katkı payı adı altında bağış yaparken, bağış maksadını büyük oranda bilmemekte, Vakfın kendisine bir faydasının olmayacağını değerlendirmektedir. Aynı şekilde, katkı payı yatırmayan personel de neden katkı payı yatırmadığı hususunda bilgi sahibi olmayıp, yanlış değerlendirmelerde bulunabilmektedir.

Bilindiği üzere, TSK Dayanışma Vakfı halen görevde olan profesyonel personelin Vakfıdır. Bu kapsamda personelin, kurumumuzun bir Vakıf olduğu gerçeğini kabul ederek, Vakfımızı OYAK, SGK veya herhangi bir sigorta şirketiyle bir tutmamaları gerekmektedir. Vakıf sistemi, kişilerin karşılıksız olarak bağışta bulundukları, vakıfların da yükümlüklerini, aldıkları bu bağışlarla yerine getirdikleri bir sistemdir. Kişilerin Vakıftan beklentilerinin olması doğaldır, ancak Vakfın her türlü beklentiyi karşılaması oldukça zor, hatta mümkün değildir. Yardım miktarlarının veya çeşitlerinin artırılmasının, personelin topyekûn Vakfımıza sahip çıkarak, Vakfı desteklemesi sonucu Vakıf gelirlerinin artırılması ile mümkün olabileceği bilinen bir gerçektir.

Bizler TSK Dayanışma Vakfı olarak, gerek çalışan gerek emekli tüm personelin TSK Dayanışma Vakfına sahip çıkıp, Vakfın önemini, gerekliliğini anlayarak çevresini Vakıf hakkında bilgilendirmesinin bizim için çok değerli olduğunu düşünüyoruz. Emekli veya çalışan tüm personelin Vakfın fahri temsilcisi olarak hareket etmesinin Vakfın tanınırlılığının artırılmasına fayda sağlayacağını, özellikle genç personele örnek olacağını ve bilgilerin doğru paylaşılmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz. Bu kapsamda vakfımız tarafından, öncelikle eğitim birliklerindeki personele yönelik olmak üzere, her dönem içerisinde devamlı faaliyetler olarak çok miktarda tanıtım konferansları verilmektedir. Bu konferanslara katılımın yoğunluğu, buna paralel olarak da katkı payı yatıran personel sayısının artması, vakfımıza güven ve ilginin göstergesi olmaktadır. Bu konferanslarda; katkı payının sadece yatıran personeli güvence altına almakla kalmayıp, personelin birlik, beraberlik ve dayanışmasına da büyük katkı sağladığı özellikle vurgulanmaktadır.

Bu kapsamda, ortak çalışma yapmak üzere Vakfımızı ziyaret eden ve işbirliği yapmak hususunda fikir birliğine vardığımız TESUD'un değerli yöneticilerine teşekkür ediyor ve başarılar diliyoruz. Ayrıca, emekli veya çalışan tüm Komutanlarımıza ve silah arkadaşlarımıza TESUD aracılığı ile doğru bilgi ulaştırabilmenin mutluluğunu yaşıyoruz. TSK Personelinin; ihtiyaç durumunda TSK Dayanışma vakfının geride bıraktıklarına ve kendilerine destek sağlayacağının huzuruyla görevlerini yapmalarının, Kahraman Ordumuzun gücüne güç katacağını bilerek vakfımız çalışmalarını sürdürmektedir. Önümüzdeki dönemlerde de, yeni bilgilerle bu sayfalarda buluşmak umuduyla saygı ve sevgilerimizi sunuyor, esenlikler diliyoruz.

**** E. Alb.***
TSK Dayanışma Vakfı Genel Müdürü

Türkiye Emekli Subaylar Derneği ve TESUD A.Ş. Katkıları ile

Ege'nin İncisi Kuşadası'nda Keyifli ve Kaliteli Bir Yaşam

EGE BİRLİK

PREMIUM Villas

TSK/TESUD Üyelerine ve Yakınlarına Cazip Fiyat ve Ödeme Seçenekleri

Tamamına Yakını Deniz ve Havuz Manzaralı Müstakil Bahçeli, Geniş ve Ferah Odalar

3+1 Dubleks
7/24 Güvenlik Hizmeti
Lüks Bir Yaşam

TESUD A.Ş. Tel: 0312 435 72 51 Atatürk Bul.Dirim İşhanı No:59/18 Kızılay Çankaya/Ankara
Em.Alb. Semih Hakan Yurtalan Tel: 0505 312 45 25

Türkiye Emekli Subaylar Derneği
ve TESUD A.Ş. Katkıları ile

Seasight
EGE BİRLİK

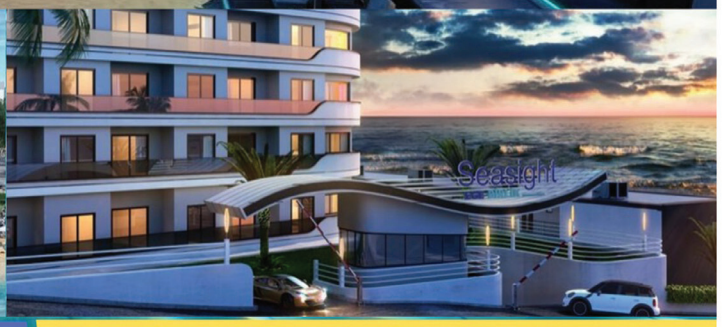

Kuşadası Şehir Merkezinde
Kadınlar Denizinde
Denize Sıfır
5 Yıldızlı Otel Konseptinde Full Eşyalı
98 Adet 1+1 Daire

Gerçek Rezidans Keyfine
Lansman Fiyatları ve Cazip
Ödeme Koşullarıyla Sahip
Olmak İstermisiniz?

EGE BİRLİK RESIDENCE 2

Kuşadası'nda
Yatırımın ve
Yaşamın Yeni Adresi
Ege Birlik
Residence 2
Satışları Devam
Etmektedir.

TESUD A.Ş. Tel: 0312 435 72 51 Atatürk Bul.Dirim İşhanı No:59/18 Kızılay Çankaya/Ankara
Em.Alb. Semih Hakan Yurtalan Tel: 0505 312 45 25

TSK Elele Vakfı İle Elele

Hayatım olmuş, dediğimiz mesleği; henüz çocuk denecek yaşlarda üniformayı giydiğimiz ilk gün başlar. İlerleyen yıllarda sabahları aynı saatte kalkıp mesai mefhumu gözetmeksizin göreve gitmek, yoğun çalışma temposu içinde çoğu zaman ailemizden uzakta olsak bile silah arkadaşlarımızla her daim bir arada olmak…

Mesleğimize ve ettiğimiz yemine olan sadakatimiz nedeniyle duyulan sorumluluk duygusunun etkisi altında geçen yıllarda alıştığımız bildiğimiz tek yaşam tarzı mesleğimizdir.

Emekli olup üniformamızı çıkardığımız gün, askerliğin sadece bir meslek olmadığını anlarız. Kendimizi, birdenbire rutinimizin ve önceliklerimizin değiştiği, bambaşka bir dünyanın içinde buluruz.

Terhis olduğumuz gün Emekliliğe uyum sürecimiz başlar. Bu artık bizim için yeni bir sosyal çevrenin oluşturulması süreci olacaktır. Peki, bu sürece ne kadar hazırız?

Uzun mesai saatlerinde aile fertlerinden bile daha fazla zaman geçirilen arkadaşlardan ayrılmış olmak da kısmen de olsa bu süreci uzatabilmektedir.

Görev, sorumluluk ve kurallarla dolu bir yaşamın ardından emekli olarak daha dingin bir yaşama atılan adım elbette kolay değildir.

Yeni sosyal çevremize uyum sağlamak bu sürecin en zorlu basamaklarından biri olaraktır. Göreve başladığımızdan bu yana sosyal çevremizi oluşturan Silah arkadaşlarımız artık bizimle değildir. Öte yandan başkaları tarafından sevilmek, beğenilmek, aranmak ve bir gruba dâhil olduğunu hissetmek gibi ihtiyaçlarımız devam eder.

Emeklilikte de arkadaşlık, dostluk ve muhabbet en önemli ihtiyaçlardandır. Araştırmalar, başkalarıyla yakın ve sıcak ilişkileri olan kişilerin çok daha mutlu, sağlıklı ve uzun süre yaşadığını göstermektedir.

Sosyal çevre; sağlık ve para gibi unsurların yerini almasa da başarma zevki, güç, saygınlık, statü gibi manevi kazançları beraberinde getirir.

Yapılan çalışmalarda aile ve akraba desteğinin, komşu ve arkadaş ilişkilerinin; Emeklileri duygusal ve moral yönden desteklediği görülmektedir.

Bu etkenler bireyin fizyolojik ve psikolojik durumuna olumlu katkılarda bulunmakta; saygınlık, kendine güven, işe yarama duygusu, yaşam kalitesi ve problemlerle baş etme gibi özellikleri gelişmektedir.

Emekliliği, uzun ve meşakkatli çalışma yıllarının bir mükâfatı olarak görmeli, yoğun çalışma temposu içinde zaman zaman ikinci plana ittiğimiz hayallerimizi gerçekleştirme fırsatı yakaladığımız yeni bir dönem olarak görmeliyiz.

Aksi takdirde, Emeklilik, Emekli Subaylar için kendilerini yaşlı, işe yaramaz gördükleri, değersizlik duygusuna kapıldıkları, ruh sağlıklarının bozulduğu bir dönem haline gelir.

Bu duygu karmaşasının hafifletilebilmesi, askerlik mesleğine ilişkin ortak anıların yaşatılması, birlik beraberlik ve dayanışmanın devam ettirilmesi, sosyal ve kültürel ihtiyaçların karşılanması, adaptasyon sürecinin kısmen de olsa hızlandırılmasına katkı sağlamak amacıyla;

Emekli Subaylar için ilk olarak 1865 yılında tüm askerleri kapsayan bir Emekli Sandığı kurulması ile başlayan süreç, 23 Temmuz 1912'de İstanbul'da kurulan Tüm Asker Emeklileri Derneği ile devam etmiş son olarak da TESUD' i 5 Nisan 1984'de kurulmuş, üyelerine aktif ve etkin bir Emeklilik yaşantısı sunmaya devam etmektedir.

Birilerinin ilgi ve yardımına muhtaç kalınabileceği öngörüsü bir Emekli Subayı sarsan en büyük duygusal düşüştür.

Ülkemizde yaşam süresi 2017 yılında 77,3 yıl iken, 2023 yılında 77,9 yıl olması öngörülmektedir (TUİK 2017).

65 yaş ve üzeri nüfusun 2016 yılında genel nüfusa oranı 8,3 iken, 2023 yılında 10,2 ve 2050 yılında 20,8 olacağı beklenmektedir (TUİK 2013; TUİK 2016).

Ortalama ömrün uzaması, doğurganlık hızının düşmesi ve yaşlı nüfusunun genel nüfus içindeki payının günden güne artması, yaşlılık dönemini mutlu geçirmenin önem kazanmasına neden olmuş, bununla beraber, yaşlılık ve beraberinde yaşlıların yaşadığı

problemlerin de ele alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

İleri yaşlarda yüz yüze geldiğimiz sosyal ve duygusal yalnızlığımızın çaresini de TSK Elele Vakfı (elele@org.tr) bulmakta ve Emeklilik yaşamımızı kolaylaştırmak adına bizlere hizmette bulunmayı kendisine görev edinmektedir.

TSK Elele Vakfının yaşlılığımızda bize sağlayacağı imkânları görmek için, Ankara ve İstanbul/Çamlıca'da bulunan Özel Bakım Merkezlerini ziyaret edebilir, oradaki büyüklerimizle birlikte vakit geçirip onların da bize ihtiyacı olduğunu yakından görebiliriz.

Öte yandan, Emekli Subayların yaralanacağı Özel Bakım Merkezleri gibi tesislerin meydana getirilmesi, bizlerin tek başımıza gücümüzün yetmeyeceği işlevsel yatırımlardır. Bu yatırımlar TSK Elele Vakfı (www.elele.org.tr) tarafından mükemmel bir şekilde yapılarak TSK'den Emekli olan personelin kullanımına sunulmuştur.

Emekliliğin ilerleyen dönemlerinde her geçen gün samimi arkadaşların dünyadan ayrılması ile Emekli Subayların kaygısı artmaktadır. Öte yandan sağlık sorunlarının çoğalması kaygıyı artıran diğer bir husustur.

TSK Elele vakfı (www.elele.org.tr) Emekli Subayların sosyal ve duygusal yalnızlığına çare olacak çözümler üretmiş, üretmeye de devam etmektedir. Sosyal çevremizin fiziki kayıplar nedeniyle azaldığı ve yalnızlık hissinin arttığı bu dönemlerde TSK'nin sahip olduğu çok özel imkânlarla tanışmamız sayesinde yeniden hayata tutunma imkânına kavuşabiliriz.

Bu imkânlardan en önemlileri;

TSK Elele vakfı (www.elele.org.tr) tarafından; 41 milyon TL'ye inşa ettirilerek emeklilerimizin kullanımına sunulan 250 yataklı TSK Ankara Özel Bakım Merkezi ve 2014 yılında 2,5 Milyon TL harcanarak tadil edilen 173 yataklı TSK İstanbul Çamlıca Özel Bakım Merkezidir.

Özellikle Ankara Bilkent'te bulunan TSK Ankara Özel Bakım Merkezi, Türkiye'de bulunan toplam 329 adet özel bakım merkezi ve huzur evleri içerisinde en mükemmelidir. Ülkemizde benzeri bulunmayan bu eser, ileri teknoloji ve çağdaş imkânlar ile donatılmış anıtsal bir tesistir.

Tüm Emeklilerimiz ve eşleri 65 yaşını doldurduktan sonra bu imkândan yararlanabilirler.

Özel Bakım Merkezlerine müracaat; ikamet edilen İl/İlçelerin Garnizon Komutanlıkları veya doğrudan Kuvvet Komutanlıklarının Personel Başkanlıklarına yapılabilmektedir.

Bu konuda bütün Emeklilerimizi sevindirecek bir gelişme de bütün masrafları TSK Elele vakfı tarafından karşılanacak 100 yatak kapasiteli yeni bir TSK Özel Bakım Merkezi daha yapılacak olmasıdır. Proje faaliyetlerine başlanmış ve 2022 yılında hizmete sunulması planlanmaktadır.

Söz konusu imkânların artırılabilmesi için TSK Elele Vakfına bağış yapmak ve çevremizdeki tanıdıklarımızı TSK Elele Vakfına bağış yapmaları için yönlendirmek elzemdir. Bu hizmetler için gerek maddi gerek manevi katkıda bulunmak biz Emekli Subaylar için bir görevdir.

TSK Elele Vakfı ayrıca; Erbaş/Er dâhil bütün Gazilerimizin ve bunların bakmakla yükümlü oldukları yakınlarının devamlı bakım ve tedavileri ile Rehabilitasyonlarını sağlamak maksadıyla kurulan Geziler Fizik Tedavi ve Eğitim ve Araştırma Hastanesinin tıbbi cihaz ve malzeme ile personel desteğini sağlamaktadır.

Bununla birlikte, Şehit aileleri ve Gazilerimizin dinlenme ve tatil ihtiyaçlarını gidermek maksadıyla kurulan TSK Ali ÇETİNKAYA (Ayvalık/ BALIKESİR) Rehabilitasyon merkezinin malzeme ve bir kısım hizmetlerinin karşılanması için gerekli destek TSK Elele Vakfı tarafından verilmektedir.

Ayrıca, öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli personelin, Otistik ve bedensel engelli çocukları başta olmak üzere toplam 400 engelli çocuğumuza, kendi ihtiyaçlarını kendi görecek şekilde geleceğe hazırlayan ve eğitim veren 2 adet Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezi TSK Elele Vakfı bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bütün bu amaçların gerçekleşmesi için, bizzat kişilere yardım yapmak yerine onların ihtiyaç duyduğu tesisler inşa edilmekte ve araç gereç tıbbi malzeme tefrişat ve personel desteği sağlanmaktadır

TSK Elele Vakfının bu eşsiz faaliyetlerinin devamını sağlayabilmek için yapacağımız en küçük bağış bile önem arz etmektedir. İmkânlarınızın el verdiği ölçüde bağışlarınızı TSK Elele Vakfından (www.elele.org.tr) esirgemeyin. Esenlik ve Sağlıkla kalın. TSK Elele Vakfı ile birlikte olun, Elele hep birlikte güzel günlere…

TSK Elele Vakfı Bağış Hesap Numaraları

Ziraat Bankası Başkent Ankara Şube (TL)
IBAN: TR25 0001 0016 8339 0259 9051 89

Yapı Kredi Özel Bankacılık Merkezi (TL)
IBAN: TR47 0006 7010 0000 0001 0000 01

Vakıf Bank Ankara Kolej Şubesi (TL)
IBAN: TR15 0001 5001 5800 7288 7745 45

TEB Ankara Meşrutiyet Caddesi Şube (TL)
IBAN: TR77 0003 2000 1050 0000 0307 96

Halkbank Ankara Küçük Esat Şube (TL)
IBAN: TR29 0001 2009 2160 0016 0000 13

Akbank Ankara Küçük Esat Şube (TL)
IBAN: TR49 0004 6001 0188 8000 0661 82

ING Bank Ankara Cebeci Şube (TL)
IBAN: TR32 0009 9005 0505 0500 1000 06

Garanti Bankası Ankara Anafartalar Şube (TL)
IBAN: TR28 0006 2000 7110 0006 2994 31

Türkiye İş Bankası Ankara Şube (TL)
IBAN: TR55 0006 4000 0014 2006 0000 00

Şekerbank Gaziosmanpaşa Şube (TL)
IBAN: TR50 0005 9019 5013 0195 0025 54

TSK Elele Vakfı

roketsan
www.roketsan.com.tr
Roket ve füze tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi konularında lider bir kurum olan **Roketsan**, ürünleri ve teknolojik altyapısını dost ve müttefik ülkelere sunmaktan gurur duyar.
ROKETSAN A.Ş. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI'NIN BİR KURULUŞUDUR.
©ROKETSAN GMD.PG-0100-1990-19/288

Aşırı Terleme

*Onur GENÇ**
Prof. Dr.

Terleme, sağlıklı bir kişide metabolizmanın düzenlenmesinde çok önemli bir rol oynar. Vücuttan toksinlerin atılabilmesi ve vücut ısısının sağlanması adına gerekli ve olağan bir durumdur. Koltuk altı ve avuç içlerinde daha yoğun olarak bulunan ter bezleri özellikle sıcak ortamlarda ve stresli bir durum ortaya çıktığında aşırı bir şekilde terlemeye neden olmaktadır.

Hiperhidrozis:

Hiperhidrozis aşırı terleme anlamına gelir. Hiperhidrozis ter bezlerinin aşırı çalışması sonucu ortaya çıkan çok fazla terleme ile karakterize anormal bir durumdur. Hastaların sosyal ve profesyonel iş hayatını ve günlük aktivitelerini oldukça kısıtlamakta olup hayat kalitesini oldukça olumsuz etkilemektedir. Başlıca iki tip terleme vardır. Bölgesel veya primer hiperhidrozis olarak adlandırılan eller, koltukaltları, yüz ve ayaklarda görülen aşırı terlemedir ve nedeni bilinmemektedir. Diğeri tip terleme ise bölgesel olmayan ve tüm vücutta yaygın olarak görülen jeneralize bir terlemedir. Bu terleme tipi bazı hastalıklara bağlı olarak gelişen sekonder bir terlemedir. Burada önemli olan nokta primer hiperhidrozis olarak adlandırılan ve altta yatan herhangi bir hastalık olmaksızın aşırı terlemesi olan kişileri doğru belirlemektir.

Bu nedenle gerek sağlık sorunu gerekse psikolojik nedenlere bağlı olan terlemeler ilk olarak avuç içlerinde gerçekleşir. Avuç içi terlemesi heyecan, stres, acı ve korku gibi psikolojik nedenlere bağlı olarak meydana gelse de çeşitli hastalıkların belirtisi olarakta görülebilmektedir. Trioid hastaları, obezite ve diyabet gibi hastalıklarda sıklıkla avuç içi terlemesi problemine rastlanılmaktadır. Bu hastaları belirlemek ameliyat olacak hasta seçiminde çok önemlidir.

El terlemesi nedeniyle bir tarafına sempatik blokaj uyguladığımız ve terlemenin kesildiği ancak sempatik blokaj uygulanmayan tarafta terlemenin devam ettiğini bir hastamıza ait görüntü.

Aşırı terleme ameliyatı için uygun adaylar:

Bölgesel veya primer hiperhidrozis olarak adlandırılan eller, koltukaltları, yüz ve ayaklarda aşırı terlemesi olan kişilere ameliyat uygulanabilir. Bu hastaları belirlemek için bir takım kriterler belirlenmiştir.

Bu kriteler:

*Bilinmeyen sebeple en az 6 ay bölgesel ve aşırı terlemenin olması ve buna aşağıdaki durumlardan en az ikisinin eşlik etmesi

- İki taraflı simetrik terlemenin olması,
- Günlük aktiviteleri olumsuz etkileyecek düzeyde aşırı terlemenin olması,
- Haftada en az bir defa atak olması,
- Terlemenin erken yaşlarda başlaması,
- Aile hikayesinin olması,
- Uyurken terleme olmaması,
- Nörolojik hastalıklar, enfeksiyonlar, kanserler ve tiroid hastalıklarına bağlı terlemeler dışlanmalıdır.

Cerrahi tedavinin aşırı terlemeyi tamamen ortadan kaldırmadaki başarısı %95-100 gibi oldukça yüksek bir orandadır. Hastalar, operasyonun riskleri ve olası yan etkileri konusunda mutlaka bilgilendirilmelidir. Dikkatli hasta seçimi çok önemlidir.

Ameliyattan sonra görülen yan etkiler:

En önemli, en sık ve kalıcı bir yan etki olarak has-

talarda oluşabilen kompansatuar terleme hastaların yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Kompansatuar terleme ve refleks terleme aynı anlamda kullanılmakta olup, hiperhidrozisin cerrahi tedavisi sonrası özellikle sırtta, belde ve gövdede lokalize olarak karşımıza çıkabilen terleme artışıdır.

Refleks terleme: Günümüzde ETS ameliyatlarının başarı kriteri olarak; hastaların yaşam kalitelerini oldukça olumsuz etkileyen refleks terleme oranını ne düzeyde azaltabildiğimiz gösterilmektedir. Bu alanda yapılan tüm çalışmalar refleks terlemenin nasıl azaltılabileceğine yöneliktir. Yaşam kalitesini oldukça olumsuz etkileyen bu komplikasyonun gelişmesinde hastaya ait faktörler olduğu kadar yapılan cerrahi ile ilgili faktörler de önelidir. Yapılan ameliyatlarda cerrahın konu ile ilgili tecrübe ve bilgi birikimi ön plana çıkmaktadır. Refleks terleme oluşan hastalarda klipslerin geri alınması ile bu durumun düzelmesi net olarak ortaya konamamıştır.

Göğüs boşluğunda bulunan sempatik zincire blokaj uygulandığında el veya koltukaltı terlemesinin kesilmesini sağlayan ameliyata ait bir görüntü. Bu resimde klips yöntemi ile sempatik blokaj görülmektedir.

ETS (Endoskopik torasik sempatektomi):

ETS (Endoskopik torasik sempatektomi) terimi aşırı terleme tedavisinde kullanılan cerrahi tedavinin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Bu terim internet ortamında oldukça sık kullanılmaktadır ve okuyucular tarafından kapalı olarak uygulanan klipsli ameliyat yöntemi olarak algılanmaktadır. Günümüzde uygulanan cerrahi yöntemlerin hepsi VATS adını verdiğimiz kapalı yaklaşım ile yapılmaktadır. Bu kapalı yaklaşımda göğüs kafesinin her iki tarafına 5 milimetre uzunluğunda ikişer adet kesi uygulanmaktadır. Cerrahi tedavide göğüs kafesinin içerisinde bulunan sempatik sinirin iletiminin kesilmesi amaçlanmaktadır. Sinir iletisinin kesilmesi için uygulanan yöntemler içerisinde sinirin kesilmesi, yakılması (koagulasyon) veya klipslenmesi yer almaktadır.

Genel anestezi altında hastalara uygulanan sempatik blokaj ameliyatı teleskop adı verilen bir kamera sistemi ile küçük bir kesiden yapılmaktadır. Hastalar genellikle göğüs tüpü takılmadan ameliyattan çıkarlar ve bir gün gözlem altında tutulduktan sonra taburcu edilirler.

Ameliyat sonrası dönem:

Ameliyatlar genellikle 20-30 dakika gibi kısa sürelerde tamamlanmakta ve hastalara ameliyat sonrasında göğüs dreni takılmamaktadır. Aynı gün klinikte takip edilen hastalar, akciğer filmi ile kontrolleri yapıldıktan sonra taburcu edilmektedirler.

Ameliyat dışı tedavi yöntemleri:

Hiperhidrozisin (aşırı el terlemesi) en etkili ve kalıcı tedavisi cerrahidir. Ancak cerrahi dışında topikal tedaviler, sistemik ilaçlar, iyontoforez, botulinum (botoks) toksini enjeksiyonu, radyofrekans uygulamaları, psikoterapi gibi çeşitli tedavi yöntemleri bulunmaktadır. Her bir tedavi yönteminin kendine özgü avantajları, dezavantajları, yan etkileri veya komplikasyonları bulunmaktadır. Cerrahi dışı olan tedavi yöntemlerinin en önemli dezavantajı etkilerinin geçici olmasıdır.

E. Tbp. Alb.
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Göğüs Cerrahisi Ana Bilim Dalı Başkanı

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Kederli ailelerine ve arkadaşlarına başsağlığı diler,
hizmetlerini saygı ile anarız.
TESUD Genel Merkezi

Vasfiye Fahire DUMLU
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**10/08/2015**
Adres: Akademililer Sit. 3. Blok D:56 Zincirlikuyu
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 784 55 85

Mübeyyen ÖZERGİN
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **20/01/2019**
Adres: Kartaltepe Mah. Şanlı Asker Sok. No:4/5 Bakırköy-İSTANBUL
Tel: (0533) 767 22 20

İsmail Turgut BURAKREİS
E. Ütğm. (1948-2144)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **17/02/2018**
Adres:Konaklar Mah. Org. İzzettin Cad. Basın Sit. D Blok B Giriş D:4 Yenilevent Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 473 58 77

Tahsin ATALAY
E. Per. Kd. Alb. (1944-72)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **14/03/2019**
Adres: İzzettin Çalışlar Cad. Neyire Sok. Aydın Apt. No:13/7
Bahçelievler-İSTANBUL
Tel: (0533) 558 87 87

Mehmet Haluk GÖK
E.P. Bnb. (1942-26)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **21/03/2019**
Adres:Yalıköy Mah. Mekin Çetinöz Sok. No:38 Beykoz-İSTANBUL
Tel: (0535) 464 22 04

Seher GÜNGÖR
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/05/2019**
Adres: Barbaros Sit. Yenidoğan Sok. Mete Apt. B Blok No:47/10
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0535) 677 62 61

Ali Rıza YOLCU
E. Lv. Kd. Alb. (1949-1)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **30/05/2019**
Adres: Bostancı Tariki Has Sok. Burak Apt. No:12/8
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0532) 417 17 08

İsmail GÜROL
E. Per. Kd. Alb. (1944-243)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/06/2019**
Adres: Konaklar Mah. Günebakan Sok. 15 B Blok D:1 Yenilevent
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 333 80 85

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Necla ORKUN
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **17/06/2019**
Adres: Emekli Subay Evleri 5. Blok
D:2 Esentepe Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 236 65 65

Nuri ŞEKER
E. Tbp. Kd. Alb. (1960-1)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/06/2019**
Adres:Esentepe Mah. Tevfik
Erdönmez Paşa Sok. Birlik Apt.
No:20/9 Şişli-İSTANBUL
Tel: (0532) 366 82 26

Lütfiye Yıldız AYDEMİR
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**10/11/2018**
Adres: Konaklar Mah.Ladin Sok.
12 B Blok D:7 Yenilevent
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0533) 431 55 65

M. Enver KOZDERELİ
Onursal (Fahri) Üye
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/01/2018**
Adres:167 Sok. No:11/2
Karabağlar Basınsitesi-İZMİR
Tel: (0538) 569 62 12

M. Kamuran KURMUŞ
E. Tnk. Bnb. (1965-47)
Yıldız Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**11/02/2019**
Adres: Hilal Mah.
682 Sok. No:8/8
Çankaya-ANKARA

Selime İrfan DÜZGÖREN
Subay Eşi
Çanakkale Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **08/05/2019**
Adres:Cevatpaşa Mah. Ordu Sok.
No: 16/3 ÇANAKKALE
Tel: (0533) 451 15 51

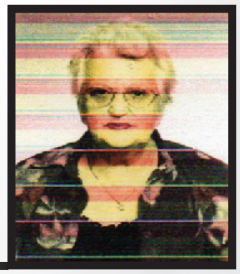

Şahin BOYDAK
E. Hv. Yb. (1953-166)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **19/06/2019**
Adres:1775 Sok. No:9/1
Barış Apt.
Karşıyaka-İZMİR

Erdoğan BARLAS
E. Ütğm. (1958-37)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**24/12/1992**
Adres: Bahriye Üçok Bulvarı Rami
Bey Apt. No:21/4 Karşıyaka-İZMİR
Tel: (0532) 385 93 39

Mustafa Şevki DEMİRİZ
E. P. Kd. Alb. (1945-91)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **25/06/2019**
Adres: 1738 Sok. No:119/3
Arzum Apt. Karşıyaka-İZMİR

H. Coşkun AKINERİ
E. Tbp. Tuğg. (1953-63)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/07/2019**
Adres:Mithatpaşa Cad. No:1178
Bergama Apt. Kat:4 D:5
Güzelyalı-İZMİR
Tel: (0532) 428 28 32

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Abdülkadir ARİÇ
Onursal (Fahri) Üye
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **02/07/2019**
Adres: İnönü Cad. No:587 A Blok
No:3/7 Güzlyalı-İZMİR
Tel: (0538) 547 26 84

Erdoğan SOMUK
E. P. Kur. Alb. (1972-24)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**10/07/2019**
Adres: Lara Cad. Mahmut Küsken Apt.
K:5 D:14 ANTALYA
Tel: (0535) 794 49 72

Rıfat Salih ERCAN
E. J. Tümg. (1950-5)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **11/07/2019**
Adres: Eğitim Mah. Nahitbey Sok.
Ercan Apt. No:1/9
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0542) 785 64 87

Nurdan UTKUTAN
Mehmet Hüsnü UTKUTAN'ın Kızı
Üsküdar Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **11/07/2019**
Adres:Solak Sinan Camii Sok.
Dilek Apt. No:5/5
Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0216) 495 00 52

Turgut ATATÜRE
E. Kd. Ulş. Alb. (1945-62)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**13/07/2019**
Adres: Kızılırmak Mah. 8. Sok.
Halk Bank Blokları A Blok D:20
Balgat-ANKARA
Tel: (0312) 285 23 90

Hüseyin DEMİR
E. Öğ. Alb. (1951-1)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**21/07/2019**
Adres: Acıbadem Cad. Ulusuluk Sok.
Karaçay Apt. No:43/7
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0216) 339 27 46

Sedat OKTAY
E. Hv. P. Kd. Bnb. (1981-121)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**29/07/2019**
Adres: Boğaçay Cad. Çalışan Apt.
No:67/8 Konyaaltı-ANTALYA
Tel: (0532) 361 91 70

Mehmet Orhan ÖZEN
E. Ulş. Kd. Alb. (1946-2)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**30/07/2019**
Adres: Konaklar Mah. Org. İzzettin
Aksalur Cad. 8. Blok D:8 Yenilevent
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 442 77 36

İzzet ÖZBAYDUR
E. Yb. (1954-80)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**05/08/2019**
Adres:Muammer Akar Mah.
289 Sok. No:9/3
Karabağlar-İZMİR
Tel: (0232) 246 90 08

Zülküf TUNALI
E. P. Kd. Alb. (1951-76)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**13/08/2019**
Adres:Konaklar Mah. Oyak Sit.
33. Sok. B Blok D:9 Yenilevent
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0533) 360 28 26

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Mustafa ARSLAN
E.Per. Alb. (1953-20)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **16/08/2019**
Adres: Göztepe Mah. Dr. Fazıl Gökçeören Sok. Oyak Sit. Yuvam Apt. No:12/3
Kadıköy-İSTANBUL

Münir Özdemir ADALAN
E. Top. Alb. (1943-193)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**27/08/2019**
Adres: Erenköy Mah. Dr. Hayri Eğmezoğlu Sok. Kısmet Apt. No:13/4
Kadıköy-İSTANBUL

Mehmet BARIŞ
E.Tuğg. (1941-72)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **22/08/2019**
Adres: Atatürk Mah. Sedef Sok. Ata 3/5 D:99 Ataşehir-İSTANBUL
Tel: (0532) 540 02 02

Hasan Tükel AKPEÇE
E.Tnk. Alb. (1957-8)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **16/08/2019**
Adres:Şair Arşii Cad. Hamle Sok. No:18 Yavuzkale 2 Apt. D:8
Göztepe-İSTANBUL
Tel: (0531) 300 07 47

Süleyman Kemal ERSÖZ
E. Lv. Yb. (1955-57)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**29/08/2019**
Adres: Çankaya Mah. Mithatpaşa Cad. No:695 D:14
Konak-İZMİR
Tel: (0505) 525 27 75

Sevil ÖZMEN
Subay Eşi
Gölcük Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**13/08/2019**
Adres: Yeşilbahçe Mah. 1456 Sok. Özalp Apt. No:26/8 ANTALYA
Tel: (0533) 814 64 81

Mehmet KARLI
E. Tümg. (1961-27)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**04/08/2019**
Adres: Birlik Mah. 444 Sok. No:17/4 Çankaya-ANKARA
Tel: (0506) 626 90 75

İbrahim GÖKSEL
E. Mu. Alb. (1951-14)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**01/09/2019**
Adres: Atakent Mah. Didren Apt. No:5/19 Bayraklı-İZMİR
Tel: (0534) 080 08 08

Nazım ÖZKAN
E. Tbp. Tuğg. (1947-33)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**05/09/2019**
Adres:Emirgan Mah. Tan Sok. No:25 Sarıyer-İSTANBUL
Tel: (0532) 436 99 00

Ali KIDAK
E. Hv. Yer. Alb. (1965-37)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**14/09/2019**
Adres:1847/27 Sok. Ren Apt. No:5/19 Bayraklı-İZMİR
Tel: (0543) 533 78 17

RESİM YOK

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Raife ERDOĞMUŞ
Onursal (Fahri) Üye
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **04/10/2019**
Adres: Feriköy Mah. Ermeydanı Sok. No:57/5 Kurtuluş Şişli-İSTANBUL
Tel: (0505) 375 04 69

Bahattin ERBAŞ
E. Dz. Ecz.Kd. Alb. (1968-143)
Gölcük Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**06/10/2019**
Adres: Topçular Mah. Sezai Karakoç Cad. 3067 Sok. No:10
Gölcük-KOCAELİ
Tel: (0262) 426 83 01

Aynur TANER
Subay Eşi
Eskişehir Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **09/10/2019**
Adres: Kurtuluş Mah. 19 Mayıs Cad. No:44/18 ESKİŞEHİR
Tel: (0536) 760 90 62